

Tilinpäätös 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023 § 63 ja 22.5.2023 § 111

Kunnanvaltuusto 29.5.2023 § 22

Sisällys

1.	Toimintakertomus	4
1.1	Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat	4
1.1.1.	Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2.	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.1.3.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.1.4.	Henkilöstö	12
1.1.5.	Ympäristöasiat	12
1.1.6.	Muut ei-taloudelliset asiat	12
1.1.7.	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
1.1.8.	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	13
1.2.	Kokonaistalouden tarkastelu	15
1.2.1.	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	15
1.2.2.	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	16
1.2.3.	Tase ja sen tunnusluvut	19
1.2.4.	Kokonaistulot ja -menot, ulkoiset	21
1.3.	Konsernitarkastelu	23
1.3.1.	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	23
1.3.2.	Konsernin toiminnan ohjaus	23
1.3.3.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	23
1.3.4.	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	23
1.3.5.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	24
1.3.6.	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	26
1.3.7.	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	27
1.3.8.	Konsernitase ja sen tunnusluvut	28
1.4.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	29
1.5.	Tilikauden tuloksen käsittely	30
1.5.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	30
2.	Talousarvion toteutuminen	31
2.1.	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen	31
2.1.1.	Hallintopalvelut	31
2.1.2.	Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	36
2.1.3.	Tekniset palvelut	48
2.1.4.	Kuntakonserni	54

2.2.	Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	55
2.3.	Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu.....	56
2.4.	Investointien toteutuminen.....	57
2.5.	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	60
3.	Tilinpäätöslaskelmat.....	63
3.1.	Tuloslaskelma	63
3.2.	Rahoituslaskelma	64
3.3.	Tase	65
3.4.	Konsernin tuloslaskelma	67
3.5.	Konsernin rahoituslaskelma	68
3.6.	Konsernitase	69
3.7.	Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö: Vesihuoltolaitos.....	71
4.	Liitetiedot.....	75
5.	Allekirjoitukset	92
5.1.	Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	92
5.2.	Tilinpäätösmerkinnät	92
6.	Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta	93
	Selvitys kirjanpidon säilytyksestä.....	93

1. Toimintakertomus

1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat

1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Suomen ja koko Euroopan taloutta leimasivat vuonna 2022 epävarmuus ja ennakoimattomat toimintaympäristön muutokset. Suomen pankin ja valtiovarainministeriön talouskatsausten mukaan talouskasvu oli vahvaa vielä alkuvuonna 2022 samalla kun koronarajoituksia purettiin Suomessa ja koko Euroopassa. Kuitenkin Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, energiakriisi, nopea inflaatio sekä nousevat korot heikensivät kansainvälisiä talousnäkyelmiä, mikä heijastui myös Suomen talouteen.

Ukrainan sota nosti koronakriisin vuoksi jo valmiiksi korkealla tasolla olleita energian ja raaka-aineiden hintoja, mikä vaikutti negatiivisesti Suomen viennin kasvunäkymiin. Hintojen nousu leikkasi kotitalouksien ostovoimaa ja vastaavasti korkojen nousu lisäsi lainanhoitokustannuksia. Suomen bruttokansantuote kasvoi 2,1 % vuonna 2022, mikä johtui pitkälti talouden alkuvuoden kasvusta.

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan vuoden 2022 lopussa työllisyyden kasvu jatkui vahvana ja työllisyysaste kipusi ennätyskorkealle. Työllisten määrä lisääntyi ja avoimia työpaikkoja oli ennätysellisen paljon. Samalla kuitenkin työmarkkinoiden kehitystä varjosti kohtaanto-ongelma. Avoimien työpaikkojen määrä oli noussut korkealle mutta työttömien määrä oli kääntynyt kasvuun.

Vuosi 2022 oli myös kuntien talouden osalta vaihteleva ja epätavanomainen. Alkuvuonna asetettiin vielä koronarajoitustoimia mm. ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle. Koronasta aiheutui lisäkustannuksia kuntatalouteen myös kuluneen vuoden aikana, mikä liittyi mm. pandemian ennaltaehkäisemiseen, testaukseen ja hoitoon. Kunnat saivat kuitenkin valtiolta koronatukea yhteensä noin 770 milj. euroa.

Myös kuntien energiakulut nousivat mm. sähkön ja lämmityksen osalta nopeasti, vaikka kaikki hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet vielä voimakkaasti kuntien talouteen vuoden 2022 aikana. Tilastojen valossa kuntien ja kuntayhtymien energiakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 8 %. Lisäksi Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden palvelujen järjestäminen lisäsi kuntien kustannuksia erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen osalta. Kaikki tuki ukrainalaisille oli tietysti tarpeen ja perusteltua.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman vuonna 2022 suhteessa kahteen aiempaan huippuvuoteen. Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin edelleen selvästi positiivinen eli 1,2 miljardia euroa. Tilikausi oli negatiivinen noin 90 kunnassa kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa.

Kuntien tulosta vauhditti osaltaan odotettua vahvempi työllisyyskehitys, mikä näkyi kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi keskimäärin 7 %, kunnallisveron 5 % ja kiinteistöveron yli 6 %. Kuntien valtionosuudet puolestaan laskivat edelliseen vuoteen nähden 6,5 %. Kuntien lainakanta väheni 2,1 %. Vuonna 2022 peruskuntien lainakanta oli keskimäärin 3 392 euroa/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 135 kunnassa.

Kangasniemen osalta vuoden 2022 tilinpäätös on viimeinen ennen vuoden 2023 historiallista sote-uudistusta. Epävarmuutta talousarvion laatimisvaiheessa aiheuttivat mm. ennakoimattomat koronavirusepidemiasta aiheutuvat kustannukset sekä Essoten jäsenkuntalaskutuksen

muodostuminen, erityisesti palkkaharmonisoinnin lopullisten vaikutusten osalta. Lisäksi oli tiedossa, että Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän toiminnan päättyessä jäsenkunnille lankeaa perussopimuksen mukaisesti mm. kuntayhtymän kertyneiden alijäämien maksaminen.

Kangasniemen kunnan vuoden 2022 talousarvio perustui alun perin siihen, että tilikausi muodostuisi 313 216 euroa alijäämäiseksi. Tilikauden tulos on kuitenkin ennakoitua parempi eli 18 750,43 euroa ylijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat monet tekijät. Verotulokertymä ylitti talousarvion ennusteen 1,3 miljoonalla eurolla. Verotuloja oli budjetoitu yhteensä 20,3 miljoonaa euroa, mutta toteutumaksi muodostui 21,6 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet ylittivät talousarvion noin 195 000 eurolla (budjetoitu 19,658 miljoonaa euroa, toteuma 19,853 miljoonaa euroa). Sote-uudistuksen myötä kuntien valtionosuudet pienenevät merkittävästi, ja niiden suuruus määräytyy ns. sote-siirtolaskelmien kautta. Lopulliset tulevien vuosien valtionosuuksiin vaikuttavat siirtolaskelmat varmistuvat vuoden 2023 kuluessa. Siirtolaskelmissa huomioidaan mm. sosiaali- ja terveystalouden nettokustannukset kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksen osalta.

Vuoden 2022 talousarvioon Essoten asiakaspalvelujen ostoja budjetoitiin alun perin 26,2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä 2022 Essoten maksusuudeksi muodostui Kangasniemen kunnan osalta 27,9 miljoonaa euroa. Koronasta aiheutuvia valtionavustuksia Kangasniemen kunta sai vuonna 2022 yhteensä 909 617 euroa. Lisäksi kunnat vastaavat perussopimuksen mukaisesti Essoten taseeseen kertyneiden alijäämien kattamisesta. Kangasniemen kunnan osuus Essoten alijäämistä oli 270 358 euroa. Alijäämien kattamiseksi Kangasniemen kunta oli tehnyt aiemmin ns. pakollisen varauksen (212 564 euroa).

Vuoden 2022 talousarvioon oli budjetoitu toimintatuottoja 5,998 miljoonaa euroa ja toimintakuluja 44,859 miljoonaa euroa, jolloin toimintakate oli 38,862 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä toimintatuottoja kertyi 4,423 miljoonaa euroa, ja toimintakulut olivat 44,578 miljoonaa euroa. Toimintakatteeksi muodostui 40,155 miljoonaa euroa. Vuosikate oli talousarviossa 1,257 miljoonaa euroa ja tilinpäätöksessä 1,525 miljoonaa euroa.

Nettoinvestoinnit olivat vuonna 2022 yhteensä 835 307 euroa. Suurimmat investointikohteet olivat talonrakennuspuolella Kalliolan päiväkodin laajennus 339 308 euroa, hyvinvointikeskuksen keittiön lattiasaneeraus 61 939 euroa, Beckerin koulun vesikatteen ja valaistuksen saneeraukset 48 855 euroa. Kaavateistä suurimmat investoinnit tehtiin Lastutien saneeraukseen 124 580 euroa, Kalliolantien liikenneturvallisuuksaneeraukseen 46 423 euroa sekä päällystystöihin ja katuvalaistukseen. Investointien toteuttamista hillitsi yleinen maailmanlaajuinen tilanne, joka vaikutti kilpailutusten tuloksiin siten, että tarjouksia ei aina saatu lainkaan tai ne ylittivät kustannusarviot ja määrärahavaraukset. Lisäksi Koittilan koulun kuntotutkimuksessa nousi esille rakenteellisia vaurioita, jotka edellyttivät terveystalouden mukanaan korjaustoimenpiteitä. Koittilan koulu siirtyi vuoden lopussa väistötiloihin tarvittavien kunnostustöiden ajaksi. Koulun remontointikulut on budjetoitu vuoden 2023 talousarvioon.

Henkilöstökuluihin vuoden 2022 talousarviossa oli budjetoitu 8,87 miljoonaa euroa, mutta toteumaksi muodostui 9,16 miljoonaa euroa eli noin 292 000 euroa yli budjetoidun. Poistojen osalta budjetti alittui n. 64 000 eurolla.

Vuoden 2022 lopussa Kangasniemen kunnalla oli lainaa yhteensä 12,9 miljoonaa euroa, mikä oli 2 505 euroa/asukas. Vastaavasti kuntakonsernissa lainaa oli yhteensä 21,7 miljoonaa euroa, ja 4 210 euroa/asukas. Kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä oli 31.12.2022 yhteensä 8,6 miljoonaa euroa, mikä antaa puskuria tuleville vuosille.

Vuosi 2022 oli monessa mielessä poikkeuksellinen Kangasniemen kunnalle myös toiminnan ja kehittämistyön näkökulmasta. Ukrainan sodan käynnistymisen jälkeen Kangasniemen kunta aloitti yhteistyön Mikkelin vastaanottokeskuksen kanssa. Keväällä 2022 Kangasniemestä muodostettiin vastaanottokeskuksen sivutoimipiste. Vastaanottokeskus palkkasi Kangasniemelle yhteyshenkilön Ukrainasta saapuvien pakolaisten tueksi. Vastaavasti kunta tarjosi sotaa paenneille perheille kalustettuja asuntoja Kangasniemen vuokratalot Oy:n kautta. Huoneistot kalustettiin kiitettävän nopeassa aikataulussa kuntalaisten lahjoitusten, kunnan henkilökunnan ja vapaaehtoisten työpanoksen turvin. Kaiken kaikkiaan Kangasniemen kunnassa on ollut keskimäärin noin 50 tilapäisen suojelun statuksen omaa pakolaista kunnan ylläpitämissä vuokra-asunnoissa. Osin Ukrainan sotaan liittyen kunta päivitti myös valmiussuunnitelman ja osallistui Karjalan Prikaatin johtamaan paikallispuolustusharjoitukseen.

Kangasniemen uusi kuntastrategia 2022-2025 hyväksyttiin valtuustossa 4.4.2022. Uuden kuntastrategian tavoitteita toteutettiin jo vuoden 2022 kuluessa monin eri tavoin. Esimerkiksi uusien energiatuotantomuotojen etsimiseksi kunta toteutti ympäristöministeriön rahoituksella tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden selvitystyön. Lisäksi kunta sitoutui omarahoituksella laajakaista-hankkeeseen, jonka toteutuksesta vastaa MPY. Elinvoimatyön vauhdittamiseksi kunta sai myös Etelä-Savon maakuntaliitolta rahoituksen Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle -hankkeeseen. Hankkeen toteuttajaksi palkattiin elinvoimakehittäjä.

Osana elinvoimatyötä Kangasniemi-salissa järjestettiin muutaman välivuoden jälkeen periteinen PuulaForum -tapahtuma, jonka alustajina toimi jälleen merkittäviä yhteiskunnallisia vaikuttajia. Kuntamarkkinoinnin osalta toteutettiin mm. kunnan esittelyvideot sekä käynnistettiin kuntabrändin ja sen visuaalisen ilmeen uudistamistyö.

Uudessa kuntastrategiassa korostetaan kuntalaisten ja eri sidosryhmien osallistamista kunnan kehittämiseen. Tätä tavoitetta toteutti mm. Kirjasto kohteliaan kohtaamisen kenttänä -hanke, jota rahoitti aluehallintovirasto. Sen puitteissa järjestettiin vuonna 2022 yhteensä yhdeksän striimattua ja kaikille avointa keskustelutilaisuutta, jotka käsitelivät kunnan ajankohtaisia kehittämisteemoja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja niiden rahoitus valtiolle. Kuntien tulot ja menot lähes puolittuivat uudistuksen seurauksena. Jatkossa kuntien tehtävissä painottuvat suhteellisesti enemmän varhaiskasvatukseen, koulutukseen sekä kuntien yleiseen elinvoimaan liittyviin tehtäviin.

Sote- ja pelastustoimen rahoitusvastuun siirtyminen kunnilta valtiolle parantaa kuntatalouden ennakoitavuutta. Toisaalta kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa uudistuksen myötä, sillä sote-uudistus ei vähentänyt kuntien velkaa samassa suhteessa mitä kuntien tulot pienenevät. Siksi kuntatalouden tasapainon kannalta on jatkossa tärkeää kiinnittää erityistä huomiota velan määrään.

Merkittävä tulevaisuuden uudistus on myös työllisyyspalvelujen siirtäminen kunnille vuoden 2025 alussa, mihin on valmistauduttava riittävän laaja-alaisesti ja varhaisessa vaiheessa yhteistyössä muiden lähialueiden kuntien kanssa. Uudistuksen myötä kuntien elinkeinopolitiikka sekä yritys- ja työllisyyspalvelut on nivottavissa entistä kiinteämmin toisiinsa strategiseksi kehittämisen kohteeksi. Osaavan työvoiman saatavuus on jatkossakin kunnan ja alueen yritysten yksi keskeisimmistä elinkeinopoliittisista haasteista.

Työllisyyden hoidon rinnalla Kangasniemen kunnan haasteina tulevat olemaan ikääntyvän väestön palvelujen riittävyys sekä huoltosuhteeseen liittyvät haasteet. Kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö toimii ns. yhdyspinnoilla saumattomasti. Lisäksi jatkossakin on panostettava peruspalveluiden laadukkaan järjestämisen lisäksi kunnan veto- ja

pitovoiman vahvistamiseen, aktiiviseen kuntamarkkinointiin sekä monipaikkaisuuden ja paikkariippumattomuuden hyödyntämiseen.

Kulunut vuosi oli jälleen poikkeuksellinen ja haasteellinen mm. maailmanpoliittisen tilanteen ja sen seurausvaikutusten vuoksi. Yhteistyö kunnan luottamushenkilöiden kanssa sujui kuitenkin eri käänteissä erittäin hyvin ja rakentavassa hengessä, mistä haluan lausua kiitokseni. Lisäksi kiitän kunnan osaavaa henkilökuntaa hyvästä ja toimivasta yhteistyöstä sekä positiivisesta työskentelyilmapiiristä kuluneen vuoden aikana.

Kimmo Kainulainen

kunnanjohtaja

1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.1.2.1. *Kuntastrategia*

Talousarvio 2022 on tehty kunnanvaltuuston 18.12.2017 § 77 hyväksymän kuntastrategian periaatteilla. Strategian mukaisesti Kangasniemi on vuonna 2025 aktiivinen perheisiin panostava kunta, jossa on monipuoliset ja toimivat palvelut. Kunta saa voimaa eläväisestä keskustastaan, virkeistä kylistään ja aktiivisista yrityksistä ja järjestöistään. Kangasniemi tunnetaan puhtaasta luonnostaan ja sen ympärille rakentuvista virkistys- ja harrastusmahdollisuuksista.

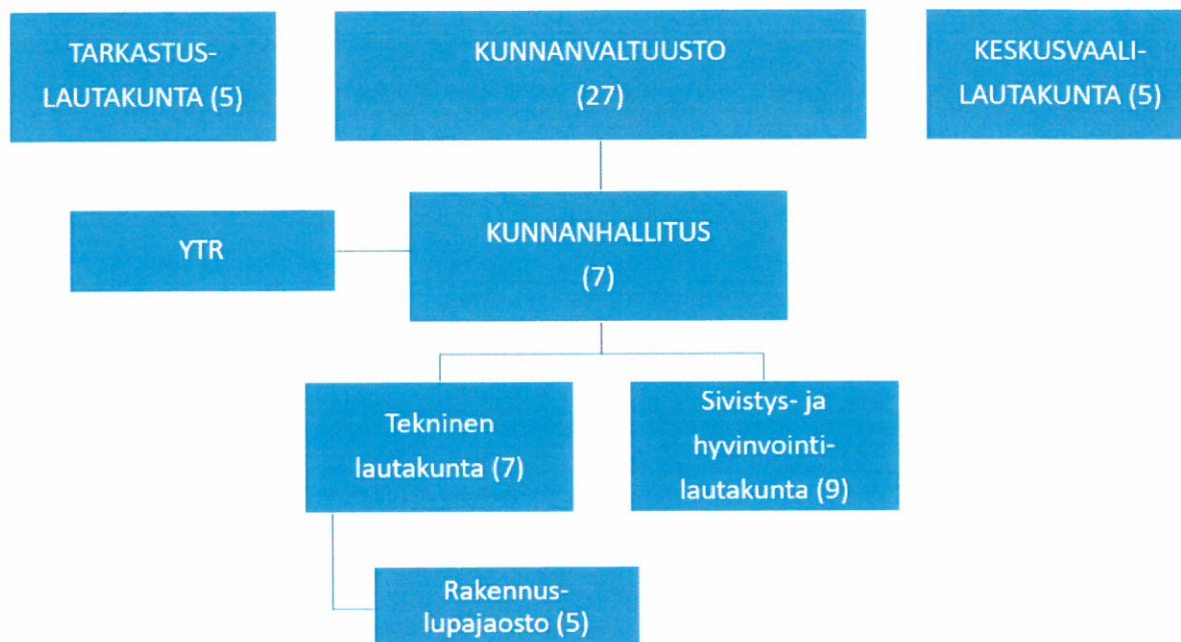
Valtuustokauden 2017-2021 keskeisinä tavoitteita ovat olleet

- 1) kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja sidosryhmien yhteisöllisyys ja aktiivinen osallistuminen (Yhteisöllisyys)
- 2) Viihtyisän ja elävän kuntakeskuksen sekä maaseutumaiseman asumisen kehittäminen (Ympäristö)
- 3) Elinkeino toiminnan ja työllisyyden edistäminen (Yritystoiminta)

Kuntastrategian mukaan asetettujen tavoitteiden täyttyminen vuoden 2022 talousarviovuoden aikana on esitetty vastuualueittain kappaleessa 2.1 *Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen.*

1.1.2.2. *Luottamushenkilöorganisaatio*

Alla on Kangasniemen kunnan luottamustoimielinten palveluorganisaatio, joka perustuu kunnanvaltuuston 23.5.2022 hyväksymään hallintosääntöön. Päivitetty hallintosääntö on tullut voimaan 1.6.2022.

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto 2022

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta kuntalain 14 §:n mukaisesti. Kangasniemen kunnanvaltuusto valittiin kuntavaaleissa kesäkuussa 2020. Valtuuston poliittiset voimasuhteet 13.6.2020 toimitettujen kuntavaalien tuloksen mukaan: Suomen Keskusta 12, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 7, Kansallinen Kokoomus 2, Vihreät 2, Perussuomalaiset 3, Suomen Kristillisdemokraatit 1. Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2022 yhteensä 8 kertaa, käsitellen kaikkiaan 78 pykälää.

KESK	Albrecht Henna
KESK	Halttunen Milja
SDP	Hokkanen Mikko, 1. varapuheenjohtaja
KOK	Hokkanen Simo
VIHR	Hämäläinen Marjo 22.5.2022 asti Ollikainen Mika 23.5.2022 alkaen
SDP	Hämäläinen Sulo
SDP	Hänninen Pasi
KESK	Janhunen Tuomo
VIHR	Juntunen Maisa
SDP	Kuusjärvi Markku
PS	Lahikainen Eetu
KESK	Lahikainen Tero
KESK	Laitinen Marja-Leena
SDP	Laukkarinen Jaana

PS	Lindholm Terttu-Liisa
KESK	Luukkainen Kari
KESK	Marttinen Tero
KESK	Nykänen Tapani
KOK	Ossi Kerttu, 2. varapuheenjohtaja
KESK	Pirttiaho Susanna
KESK	Pylvänäinen Roope
KD	Sappinen Sirpa
KESK	Tanttu Ilkka
KESK	Vehmala Tommi, puheenjohtaja
PS	Viljanen Tapio
SDP	Vornanen Tuula
SDP	Väisänen Tiina

Kunnanhallitus

Kunnanhallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä toimii hallintojohtaja. Kunnanhallituksen toimikausi on kaksi vuotta ja se vaihtui elokuussa 2021. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 20 kertaa ja käsitteli vuoden aikana yhteensä 297 pykälää. Kunnanhallituksen kokoonpano 1.8.2021 alkaen: Tapani Nykänen, puheenjohtaja Jaana Laukkarinen, 1. varapuheenjohtaja, jäsenet: Eetu Lahikainen, Marja-Leena Laitinen, Markku Kuusjärvi, Milja Halttunen ja Tuomo Janhunen. Lisäksi kunnanhallituksen kokouksessa on läsnäolo-oikeus valtuuston puheenjohtajilla: Tommi Vehmala, Mikko Hokkanen ja Kerttu Ossi.

Lautakunnat

Kunnassa toimivat lautakunnat ovat keskusvaalilautakunta, sivistys- ja hyvinvointilautakunta, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta ja sen alainen rakennuslupajaosto. Lisäksi kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto, jonka puheenjohtajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksissa.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä hallintosäännössä vastuualueiden tulosalueittain nimetyt johtavat viranhaltijat.

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.3.1. Kansantalouden kehitys vuonna 2022

Tilastokeskuksen 15.3.2023 julkaiseman ennakkotiedon mukaan bruttokansantuote nousi 2,1 % vuonna 2022. Kotitalouden säästämisaste kääntyi negatiiviseksi. Kuluttajahintaindeksin mukaan

vuoden 2022 inflaatio oli ennätysellisen korkealla tasolla. Käypähintainen yksityinen kulutus kasvoi 8 % ja yksityisen kulutuksen volyyymi oli 2 %:n kasvussa.

Palkat ja palkkiot nousivat 6 % vuonna 2022. Kotitalouksen saamat tulot kasvoivat menoja vähemmän mikä selittää negatiivisen säästämisasteen.

Energian hinnannousu kasvatti rahamääräistä tavaratuontia heikentäen kauppatasetta. Myös palveluiden osalta nettovienti heikkeni mitä selittää kuljetuksen ja matkailun kehitys. Vaihtotaseen alijäämä kasvoi uuteen ennätykseen ollen 10 mrd euroa.

1.1.3.2. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

BKT:n arvioidaan supistuvan Suomessa 0,2 % vuonna 2023. Yksityinen kulutus vähenee, kun hintojen nopea nousu heikentää kotitalouksen reaalisia käytettävissä olevia tuloja. BKT:n kasvu toipuu vuonna 2024 1,2 %:iin, kun inflaatio hidastuu ja tulojen kasvu nopeutuu. Ennusteen mukaan vuoden 2023 työllisyyden lievästä laskusta huolimatta työllisyystilanne säilyy hyvänä ja työllisyysaste nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 %:iin. (Lähde: *Taloudellinen katsaus, talvi 2022/VM*)

1.1.3.3. Väestönkehitys

Väestön ennakkolaskennan mukaan Kangasniemen väkiluku 31.12.2022 oli 5 155 henkeä. Muutos vuodesta 2021 on pienennystä 75 henkeä. Syntyneiden määrä oli 26 ja kuolleiden 104. Luonnollinen väestönmuutos on -78 henkeä. Kuntaan muutti 191 henkeä muista kunnista, kun taas kunnasta muutti muihin kuntiin 209, kuntien välinen nettomuutto on siis Kangasniemelle tappiollinen -18. Nettomaahanmuutto Kangasniemen osalta oli 18 henkeä. Väkiluvun korjaus (3) selittää tilastoeron vuosien 2021 ja 2022 välillä. (Lähde: Tilastokeskus, stat.fi)

1.1.3.4. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2022

Kuntaliiton mukaan kuntatalous on vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden perusteella on Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien osalta lähellä tasapainoa. Velan kasvu hidastui ja tulos oli odotusten mukainen noin + 1,2 mrd.€. Tulokseen on vaikuttanut kertaluonteiset myynnit, jotka myös vähensivät velanottotarvetta. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli lievästi alijäämäinen.

Kuntaliiton tilinpäätösarvioista keräämien tietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 7,4 % vuonna 2022. Huolimatta valtion maksamista koronatuista toimintatuotot laskivat 1,9 %. Loppuvuodesta 2021 tehty varhaiskasvatusmaksujen alentaminen pienensi maksutuottoja yhä vuonna 2022. Toimintatuottojen heikentymisen ohella toimintakulut kasvoivat 5,0 %. Tähän on ollut vaikuttamassa kuntien työmarkkinatukien pieneneminen, koronaepidemian torjuntaan liittyvät toimet sekä varhaiskasvatuksena ja perusopetuksen järjestäminen kuntiin majoitetuille Ukrainan sotapolkajille. Kustannuksia ovat nostaneet myös Ukrainan sodan aiheuttamat paineet mm. lämmitysöljyn, sähkön, elintarvikkeiden ja kuljetuspalveluiden hinnoille.

Arvioiden mukaan kuntien verotulot nousivat 5,3 %. Tämä pitää sisällään kaikkien verolajien nousun seuraavasti: kunnallisverot + 5,0 %, yhteisöverotulot 6,6 % ja kiinteistöverot 6,2 %. Valtionosuudet puolestaan laskivat 6,5 % vuonna 2022. Valtionosuusleikkauksiin vaikutti eniten kustannustenjaon tarkistus ja kiky-vähennyksen muuttuminen pysyväksi leikkaukseksi.

Kuntien investointimenot vuonna 2022 olivat 5,76 mrd. kasvun ollessa 8,0 %.

1.1.4. Henkilöstö

Kunnan henkilöstökulut vuonna 2022 olivat yhteensä noin 9 162 t€. Henkilöstökulut ylittyivät talousarviosta noin 292 t€. Ylitys johtuu pääasiassa ennakoimattoman suurista sijaiskuluista sekä varhaiskasvatuksen lisääntyneestä resurssitarpeesta.

Tarkempi katsaus kunnan henkilöstöstä esitetään tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstökertomuksessa.

1.1.5. Ympäristöasiat

Kunnanvaltuuston on 13.12.2021 vahvistanut Kangasniemen kunnan ilmasto-ohjelman vuosille 2022-2035. Ohjelman päätavoitteena on kunnan hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi päätöksessä on linjattu, että kunta suhtautuu myönteisesti biokaasuun energian lähteenä ja että ohjelman sitovuustaso on ohjaava.

Ilmaston-ohjelman tavoitteiden edistämiseksi on kunnanhallituksen 19.12.2022 § 82 vahvistamassa hankintaohjeessa linjattu ilmastovaikutusten huomiointiin liittyviä kriteerejä siten, että hankinnoissa tulee huomioida ilmastovaikutukset mm. suosimalla kestävään liikenteeseen, energiantuotantoon ja elintarvikkeiden tuottamiseen sekä kiertotalouteen liittyviä ratkaisuja. Loppuvuodesta 2022 toimintansa aloittaneen kunnan hankintatiimin tehtävänä on hankintatoimen kehittäminen kunnassa ml. lainsäädännön seuraaminen ja hankintaohjeiden noudattamisen seuranta. Seurantaan liittyy uudistuvan hankintalain tavoitteena olevien kestävien hankintojen edistäminen ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista näkökulmista. Tämä toteutetaan mm. kilpailutustyökalun vakiokriteeristöä kehittämällä.

1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat

Kunta huomioi hankinnoissa ja niiden ohjeistuksissa yhteiskuntavastuun ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat huomioiden. Tilajavastuulain noudattaminen toteutuu vakiokriteeristöllä hankintajärjestelmässä. Kunnan sisäisenä työryhmänä aloittaneen hankintatiimin tehtävänä on kehittää hankintoja kestävään ja tehokkaaseen suuntaan myös huomioiden innovatiiviset näkökulmat aina kun mahdollista.

Prosessien kehittäminen hyödyntämällä uusia sovelluksia on pitkän tähtäimen vastuullista organisaation kehittämistä ja varmistaa uudistumisen kunnan toiminnassa.

1.1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset kunnan talouteen näkyvät paitsi sote-kulujen poistumisena myös verotulojen ja valtionosuuksien merkittävänä vähenemisenä. Vaikutusten volyyymi tulee tarkentumaan vasta kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ja raportoinnin valmistuttua arviolta vuodesta 2024 alkaen. Talouden sopeuttamista on tehty jo vuoden 2023 talousarvioon mutta varsinainen sopeuttamistarve kohdentuu vuoteen 2024 ja sen jälkeen tuleviin vuosiin.

Epävarmuus korkojen ja yleisen kustannustason kehittymisestä tulee haastamaan kustannusten ennustamista edelleen. Erityisesti energian ja elintarvikkeiden hintakehityksellä on iso vaikutus kunnan käyttötalouteen. Käyttöpääoman rahoittamistarve jatkuu tulevana vuosina. Kuntatodistuskauppa on vuoden 2022 aikana muuttunut korkotuloja tuottavasta suurista korkokuluista aiheuttavaksi rahoitusmuodoksi. Kuluvana vuonna tullaan kartoittamaan vaihtoehdot käyttöpääoman rahoittamiselle.

Talouden sopeuttamistarpeesta huolimatta on varmistettava, että kiinteistöjen ja muun omaisuuden arvo säilyy varaamalla vuosittain riittävät resurssit niiden ylläpitämiseen. Työn alla oleva kiinteistöstrategia tulee antamaan raamit pitkällä tähtäimellä kiinteistöihin varattavalle budjetille ja mahdollistaa suunnitelmallisen ja hallitun kiinteistöjen ylläpito- ja kehittämistyön. Tällä tavoin ehkäistään myös korjausvelan hallitsematon kertyminen.

Tulevana vuosin haasteita tulee olemaan myös ammattitaitoisen ja koulutetun työvoiman saamisessa. Siksi kunnan on huolehdittava vetovoimastaan paitsi työvoiman myös yritysten houkuttelemiseksi kuntaan. Elinvoimatyö tulee vaatimaan osansa kunnan käyttötalouden varoista.

Kutistuvilla määrärahoilla joudutaan jatkossa pitämään huoli myös siitä, että kunta pysyy liikkeessä ja kehittyy. Osaltaan tämä tarkoittaa sitä, että kunnan on pidettävä huoli henkilöstönsä osaamisesta ja sen kehittämisestä kouluttamalla ja tarjoamalla riittävän virikkeellinen ja haastava toimintakenttä. Tuottavimmillaan kunta voi työnantajana huomioida yksilölliset urakehityspolut, jotka hyödyttävät paitsi työntekijöitä myös työnantajaa pitkäkestoisina työsuhteina.

1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

1.1.8.1. *Toiminnalliset riskit*

Vakuutusturva

Omaisuuksiin ja toimintaan kohdistuvat vakuutukset ja niiden ajantasaiset päivitykset yli- ja alivakuuttamisen ehkäisemiseksi.

Hankintoihin liittyvät riskit

Ajantasaiset tiedot ja osaaminen muuttuvan hankintalainsäädännön ja -prosessien jalkauttamiseksi. Lisääntyvät ja monipuolistuvat vaatimukset hankintojen laadukkaaseen toteuttamiseen mm. vastuullisuuden ja kestävyysnäkökulmista. Hankintapäätöksiin ja sopimuksenaikaiseen toimintaan liittyvä seuranta ja valitukset, jotka voivat aiheuttaa taloudellisia ja toimintaan kohdistuvia isoja haasteita.

Tietosuoja ja järjestelmät

Järjestelmiin kohdistuvat tietomurrot ja laiminlyönnit tietosuojan osalta. Henkilöstön osaaminen ja sitoutuminen tietosuojaohjeiden noudattamiseen. Jatkuvasti laajeneva globaali tietomurtouhka.

Hyvinvointialueiden ja kuntien välinen yhteistyö

Uudet haasteet kuntien edunvalvonnassa ja hyvinvointialueen palveluverkon muodostumisessa.

Maailmanlaajuiset epidemiat

Ihmisten terveyttä ja yhteiskunnan toimintakykyä uhkaavat epidemiat, joihin laajenemiseen ehkäisyyn rajalliset paikalliset mahdollisuudet. Koronapandemian kehittyminen lähivuosina.

Henkilöstöriski

Osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saanti ja riittävyys tarvitaan takaamaan resurssit kuntien muuttuvan toimintaympäristön ja tehtäväkentän hoitamiseen. Jatkuvan oppimisen ja kehittymisen varmistaminen. Vararesursointijärjestelmä varmistamaan kriittisten tehtävien jatkuminen poikkeustilanteissa, esim. sairauslomien aikana.

Palvelujen riittävä taso

Eryisesti varhaiskasvatuksen ja opiskeluhoillon riittävän resurssoinnin haasteet. Kasvavien kustannusten aiheuttamat palvelujen tuotantoon kohdistuvat säästötarpeet.

Vesihuoltoverkostot

Ikääntyvän verkoston uusimispaineet. Kasuvat kustannukset aiheuttavat hinnankorotuspaineita.

1.1.8.2. Taloudelliset riskit

Korkoriski

Epävarmuus korkojen kehittymisestä erityisesti lyhytaikaisen käyttöomaisuuteen liittyvässä luototuksessa. Kuntatodistuksilla on rahoitettu kassaa viime vuosina, mikä on tuottanut korkotuottoja. Rahoitusmarkkinoiden iso muutos rasittaa kunnan taloutta ja kasvattaa rahoituksen kustannuksia merkittävästi.

Kustannustason nousu

Ukrainassa käytävän sodan aiheuttama inflaatio on vaikuttanut yleiseen kustannustason nousuun. Eniten hintataso on noussut elintarvikkeiden, sähköenergian ja kuljetusten osalta, mitkä ovat kaikki välttämättömiä hankintaeriä kunnan toiminnassa. Kustannusten nousu lisää velkaantumisen painetta.

Valtionosuuksien ja verorahoituksen kehitys

Eryisesti ennen hyvinvointialueiden aloitusta toteutuneiden sote-kustannusten vaikutus kunnan tulevien vuosien valtionosuuksien määrään. Verorahoituksen vaikea ennustettavuus ja sidonnaisuus yleisiin suhdannevaihteluihin.

Takausriskit

Kunnan myöntämiin takauksiin liittyvät takauksensaajan toimintaan liittyvät epävarmuustekijät.

Kiinteistöihin kohdistuvat riskit

Kiinteistöjen omistamiseen ja ylläpitoon liittyvät kustannuspaineet ja korjausvelka. Tasapainoilu saneerauksista aiheutuvien tasearvojen nousun ja kiinteistöjen tasearvon alittavasta myyntihinnasta aiheutuvien tappiokirjausten välillä. Huonokuntoisten kiinteistöjen purkamisesta aiheutuvat kustannukset.

1.2. Kokonaistalouden tarkastelu

1.2.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate on hieman heikentynyt edellisestä vuodesta.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$=100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku + 10 % on vahvistunut selvästi edellisestä vuodesta (+7 %).

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletuksen mukaisesti kunnan tulorahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen. Samalla edellytetään, että poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investointitaso määritetään olemassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävän pitkä keskimäärän osoittamiseksi. Investointitasoa on arvioitava tätä pitemmällä jaksolla, jos suunnittelukaudelle ajoittuu poikkeuksellisen suuri investointihanke. Vuosikate on heikentynyt edellisestä vuodesta mutta kattaa poistot.

Vuosikate prosenttia poistoista

$=100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnuslukua käytetään vakiintuneesti vuosikatteen ja poistojen vertailussa. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tunnusluku + 101 % osoittaa vuosikatteen kattavan täpäristi poistojen määrän. Tunnusluku on heikentynyt edellisestä vuodesta (+170 %).

Vuosikate euroa / asukas

Tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla em. keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Tunnusluku + 296 € on heikentynyt edellisestä vuodesta (+508 €).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, joten tulo-rahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella. Tilikauden 2022 tulos on 18 750,43 € ylijäämäinen.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on esitetty kappaleessa 1.5.1.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut ulkoinen, 1 000 eur

	2022	2021
Toimintatuotot	4 424	3 060
Toimintakulut	-44 579	-41 821
Toimintakate	-40 155	-38 762
Verotulot	21 571	21 798
Valtionosuudet	19 853	19 373
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	2
Muut rahoitustuotot	344	303
Korkokulut	-81	-59
Muut rahoituskulut	-12	-1
Vuosikate	1 525	2 655
Poistot	-1 507	-1 566
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	18	1 089
Tilikauden yli/-alijäämä	18	1 089

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10	7
Vuosikate/Poistot, %	101	170
Vuosikate, €/asukas	296	508
Asukasmäärä 31.12	5 155	5 230

1.2.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

1.2.2.1. Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Positiivisena tunnusluku ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhentämiseen ja kassan vahvistamiseen ja negatiivisena tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tunnusluku 6 405 t€ on positiivinen mutta hieman heikentynyt edellisestä vuodesta.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainoilla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Investointien tulorahoituksen tunnusluku 157 % on heikentynyt edellisvuodesta.

1.2.2.2. Lainanhoito

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, lainanhoitokyky on heikko ja vieraan pääoman hoitoon joudutaan ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuntaliitto on suosittanut, että tunnusluku olisi vähintään 1,3. Tunnusluku + 1,0 on heikentynyt edellisestä vuodesta.

1.2.2.3. Maksuvalmius

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tasona pidetään 14 päivän maksuvalmiutta. Tunnusluku 2,09 on heikentynyt edellisestä vuodesta.

RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 526	2 655
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-689	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 008	-684
Rahoitusosuudet investointeihin	40	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	609	14
Toiminnan ja investointien rahavirta	478	1 984
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	115	115
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 463	-1 463
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	-1 200
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-37	8
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos		0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	711	881
Korottomien velkojen muutos	1 157	-222
Rahoituksen rahavirta	-2 517	-1 881
Rahavarojen muutos	-2 039	103
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	271	2 310
Rahavarat 1.1.	-2 310	-2 207
	-2 039	103
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (2018-2022), 1000 €	6405	6 878
Investointien tulorahoitus, %	157	388
Lainanhoitokate	1,0	2
Kassan riittävyys, pv	2,09	19
Asukasmäärä 31.12.	5155	5 230

1.2.3. Tase ja sen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluvun laskentakaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tunnusluku 63,0 % on vahvistunut edellisvuodesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Laskentakaavassa käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tunnusluku 33,3 % on parantunut edellisestä vuodesta.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

Tunnusluvut osoittavat, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on tulevana vuosina katettava. 31.12.2022 taseeseen kertynyt ylijäämä on + 8 635 t€ eli + 1 675 €/asukas.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakanta 31.12. €/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakanta oli tilikauden päättyessä 11,0 M€. Lainakanta asukasta kohti oli 2 140 €/asukas mikä on vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisia on tilikauden päättyessä + 912 t€, mikä on vähemmän kuin edellisvuonna.

Tase	2022	2021		2022	2021
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	57	75	Peruspääoma	18 418	18 418
Aineelliset hyödykkeet			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 616	8 616
Maa- ja vesialueet	4 136	4 059	Tilikauden yli-/alijäämä	19	
Rakennukset	17 079	17 175	OMA PÄÄOMA	27 053	27 034
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 214	9 590	PAKOLLISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	85	112	Muut pakolliset varaukset		212
Muut aineelliset hyödykkeet	140	140	PAKOLLISET VARAUKSET		212
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Keskenkäiset hankinnat	7	242	Valtion toimeksiannot	3	3
Aineelliset hyödykkeet	30 661	31 319	Lahjoitusrahastojen pääomat	624	661
Sijoitukset			Muut toimeksiantojen pääomat	5	5
Osakkeet ja osuudet			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	632	669
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	6 041	6 041	VIERAS PÄÄOMA		
Kuntayhtymäosuudet	1 697	1 697	Pitkäaikainen		
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist.yht.	85	85	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 340	6804
Muut osakkeet ja osuudet	531	526	Saadut ennakot	8	8
Osakkeet ja osuudet	8 354	8 349	Muut velat	229	218
Muut lainasaamiset	912	1 027	Pitkäaikainen	5 577	7030
Muut saamiset	8	8	Lyhytaikainen		
Sijoitukset	9 274	9 384	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 000	7 000
PYSYVÄT VASTAAVAT	39 993	40 779	Lainat muilta luotonantajilta	1 463	1 463
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Ostovelat	2 156	1 325
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9	10	Muut velat	153	146
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	9	10	Siirtovelat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Siirtyvät korot	27	34
Vaihto-omaisuus	46	46	Lomapalkkajaksotus	856	827
Saamiset			Valtionosuusennakot	383	258
Pitkäaikaiset saamiset			Muut siirtovelat	639	478
Muut saamiset	1 058	1 611	Siirtovelat	1 905	1 596
Lyhytaikaiset saamiset			Lyhytaikainen	9 677	11 530
Myyntisaamiset	432	416	VIERAS PÄÄOMA	15 255	18 561
Lainasaamiset	150	190	VASTATTAVAA	42 938	46 476
Muut saamiset	261	160	TUNNUSLUVUT	2022	2021
Siirtosaamiset			Omavaraisuusaste, %	63,0	58,2
Siirtosaamiset	717	952	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	33,3	41,9
Saamiset	2 619	3 330	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 635	8 616
Rahat ja pankkisaamiset	271	2 310	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 675	1 647
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 890	2 936	Lainakanta 31.12., 1000 €	11 033	15 267
VASTAAVAA	42 938	46 476	Lainakanta 31.12., €/asukas	2 140	2 919
			Lainasaamiset, 1000 €	912	1 027
			Lainat ja vuokravastuut 31.12.	12 292	15 470
			Lainat ja vuokravastuut eur/asukas	2384	2 958
			Asukasmäärä	5155	5230

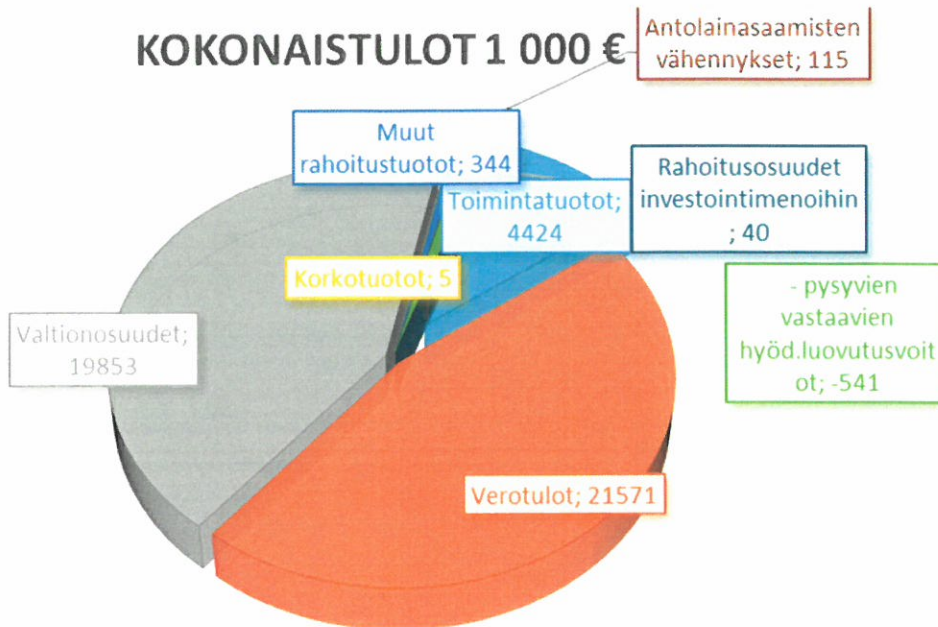

1.2.4. Kokonaistulot ja -menot, ulkoiset

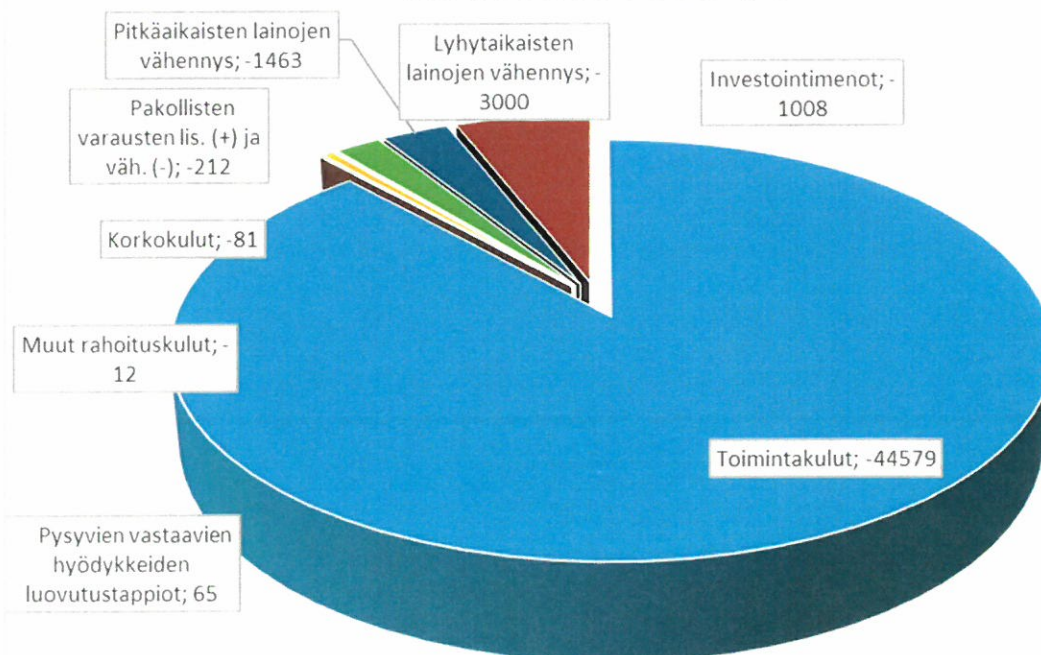
ULKOISET KOKONAISTULOT JA -MENOT

Tulot	2022	2021
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	4424	3 060
Verotulot	21571	21 798
Valtionosuudet	19853	19 372
Korkotuotot	5	2
Muut rahoitustuotot	344	303
Tulorahoituksen korjauserät		
- pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot	-541	2
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	609	140
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	115	115
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	46420	44 792
Menot		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	-44579	-41 822
Korkokulut	-81	-59
Muut rahoituskulut	-12	-1
Tulorahoituksen korjauserät		0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot		-2
Pakollisten varausten lis. (+) ja väh. (-)	-212	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovuti	65	
Investoinnit		
Investointimenot	-1008	-684
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1463	-1 463
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-3000	-1 200
Kokonaismenot yhteensä	-50290	-45 231
Kokonaistulojen ja menojen erotus	-3870	-439
Täsmäytys:		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1832	-102 746
Rahavarojen muutos	-2039	103 185
Erotus	-3871	439

KOKONAISTULOT 1 000 €

KOKONAISTULOT, €

1.3. Konsernitarkastelu

1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Osakeyhtiöt

Y-tunnus	Yhteisön nimi	Kunnan omistusosuus
0882706-1	Kangasniemen Vuokratalot Oy	100 %
0901139-8	Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	100 %
0921896-2	Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	100 %
0536715-1	Kangasniemen Matkakiinteistö	60 %

Kuntayhtymät

0215839-7	Etelä-Savon Maakuntaliitto	3,56 %
0825508-3	Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri	5,47 %
0207327-0	Vaalijalan kuntayhtymä	1,67 %

1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksen periaatteet on määritelty 1.6.2021 päivitetystä Kangasniemen kunnan konserniohjeessa. Konserniohje tullaan päivittämään vuoden 2023 aikana.

1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo on siirtynyt kokonaan Kangasniemen kunnan omistukseen, kun Kansaneläkelaitos on myynyt osuutensa Kangasniemen kunnalle 1.1.2023.

Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri on lopettanut toimintansa 31.12.2022 ja sen toiminnot ovat siirtyneet Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Vastaavasti ne kunnan toiminnot, jotka on aiemmin tuotettu Etelä-Savon sairaanhoidopiirillä liittyen perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon ovat siirtyneet pois kunnan järjestämisvastuulta hyvinvointialueen järjestämisvastuulle.

1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Useisiin kuntakonsernin kiinteistöihin liittyvä saneeraustarve asettaa haastetta kuntakonsernin taloudelle tulevina vuosina. Samaan aikaan joudutaan tekemään Ki Oy Kangasniemen Kunnantalon lisäpoistoja vielä vuoden 2023 tilinpäätökseen 347 t€. Vastaava summa lisäpoistoa tehtiin vuoden 2022 tilinpäätökseen. Kuntakonsernin tulos painui alijäämäiseksi -518t€.

Etelä-Savon sairaanhoidopiirin poistuminen kuntakonsernista vakauttaa kuntakonsernin taloutta ja sen kehityksen ennustettavuutta.

1.3.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Hallintosäännön mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluva kunnanhallitus, kunnanjohtaja sekä talous- ja hankepääällikkö. Kunnanjohtajan sekä talous- ja hankepääällikön tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Konsernijohtoon tehtävät ja toimivalta on määritelty kunnanhallituksen osalta siten, että kunnanhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
4. antaa valtuustolle kolmannesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
7. käyttää osakkeenomistajalle kuuluvaa päätösvaltaa silloin, kun päätös tehdään yhtiökoukusta pitämättä.

Kunnanjohtaja

1. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kunnanhallitukselle
2. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymistä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle
3. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämistä asioista
4. valmistele konserniohjeessa tarkoitetun ennakkohyväksynnän antamisesta tytäryhteisöille ja lausuu tarvittaessa tytäryhtiöille ja lausuu tarvittaessa tytäryhteisöille näiden taloussuunnitelmista ja -arvioista
5. tekee vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan koolle kutsumisesta
6. valmistele kunnanhallitukselle yhtiöiden ja muiden yhteisöjen perustamista, osakkeiden ja osuuksien ostamista ja myymistä sekä säätiöiden perustamista koskevista asioista
7. valmistele kunnanhallitukselle perustamisen jälkeen, osakassopimuksen ja muihin vastaaviin asiakirjoihin tehtävistä muutoksista

8. tekee vaatimuksen erityistilintarkastuksen järjestämiseksi
9. vastaa konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta
10. valmistelee kunnanhallitukselle keskeisimmät elinvoimahankkeet
11. edistää ja kehittää kuntakonsernin ja elinkeinotoimijoiden välistä yhteistyötä
12. vastaa elinvoimaa tukevien kumppanuuksien kehittämisestä
13. edistää ja kehittää osaltaan kuntamarkkinointia.

Kunnan tytäryhtiön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernijohto ja konsernijaosto seuraavat säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhtiön tulee antaa seurantaan varten kunnalle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä kunnan talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeistuksen mukaisesti. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden seurannan osalta konserniohje on toteutunut hyvin.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää ehdokkaisen nimeämisestä tytäryhtiöiden hallitukseen. Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä ja huolehtii tilintarkastuksen kilpailutuksesta.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tytäryhteisöltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjeita. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen kilpailuttamisrajaksi hyväksytään 15 000 euroa.

Konsernivalvontaa kehitetään kuluvana vuotena etenkin hankintojen yhdenmukaistamisen ja konserniyhteistyön tiivistämisen tiimoilta.

1.3.6. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €

	2022	2021
Toimintatuotot	31 780	29 404
Toimintakulut	-70 822	-67 188
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-49	-21
Toimintakate	-39 092	-37 805
Verotulot	21 571	21 798
Valtionosuudet	19 853	19 372
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	11
Muut rahoitustuotot	356	297
Korkokulut	-170	-130
Muut rahoituskulut	-52	-2
Vuosikate	2 478	3 541
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 706	-2 482
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	-346	0
Satunnaiset erät	21	0
Tilikauden tulos	-553	1 059
Tilinpäätössiirot	0	1
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	35	41
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	-518	1 101
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45	44
Vuosikate/Poistot, %	81	143
Vuosikate euroa/asukas	481	677
Asukasmäärä 31.12.	5 155	5 230

1.3.7. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eurot

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2478	3 541
Satunnaiset erät	21	-83
Tulorahoituksen korjaukset	-1291	767
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2349	-2 083
Rahoitusosuudet investointeihin	42	1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	836	148
Toiminnan ja investointien rahavirta	-263	2 291
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	115	115
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	841	1 370
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1921	-1 786
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2865	-1 508
Oman pääoman muutokset		55
Muut maksuvalmiuden muutokset	1653	1 066
Rahoituksen rahavirta	-2177	-688
Rahavarojen muutos	-2441	1 603
Rahavarat 31.12.	2166	4 506
Rahavarat 1.1.	4607	2 903
	-2441	1 603

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v

vuosilta 2018-2022, 1000 eur

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v vuosilta 2018-2022, 1000 eur	3467	3 939
Investointien tulorahoitus, %	103,6	170,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,1
Kassan riittävyys, pv	10,6	23
Asukasmäärä	5155	5 230

Vuoden 2021 laskennallinen lainanhoitokate korjattu oikeaksi

1.3.8. Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase ja sen tunnusluvut

1 000 €

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	18 418	18 418
Aineettomat oikeudet	164	209	Ylikurssirahasto		
Muut pitkävaikutteiset menot	36	37	Arvonkorotusrahasto		
			Muut rahastot	43	121
Aineelliset hyödykkeet			Ed.tilikausien yli/-alijäämä	1 103	-29
Maa- ja vesialueet	4 466	4 390	Tilikauden yli/-alijäämä	-518	1 101
Rakennukset	26 393	25 278			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 478	9 847	VÄHEMMISTÖOSUUDET	73	108
Koneet ja kalusto	693	761			
Muut aineelliset hyödykkeet	166	201	PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	21	1 638	Muut pakolliset varaukset	340	1 008
	41 217	42 115			
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	785	877
Osakkuusyhteisöosuudet	155	227			
Muut osakkeet ja osuudet	611	613	VIERAS PÄÄOMA		
Muut lainasaamiset	298	403	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	15 616	16 849
Muut saamiset	19	19	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	243	232
			Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 083	8 787
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	144	198	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 806	6 919
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	196	191		50 992	54 392
Saamiset			Konsernitaseen tunnusluvut		
Pitkäaikaiset saamiset	1058	1 611	Omavaraisuusaste %	37,5	36
Lyhytaikaiset saamiset	4923	4 162	Suhteellinen velkaantuneisuus %	42,0	46
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	585	1 072
Rahoitusarvopaperit	0	245	Kertynyt yli/-alijäämä, €/asukas	113	205
			Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	21 699	25 636
Rahat ja pankkisaamiset	2 171	4 363	Konsernin lainat, €/asukas	4 209	4 902
			Lainat ja vastuut 31.12., 1000 eur	22 979	25 807
VASTAAVAA YHTEENSÄ	50 992	54 392	Lainat ja vastuut 31.12. euroa/asukas	4 458	4 934
			Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	298	422
			Kunnan asukasmäärä	5 155	5 230

1.4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Erillinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti on laadittu osana tilinpäätösasiakirjoja. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisen kokonaisuutta ja se sisältyy kunnan normaaliin toimintaan eikä näin ollen ole kyse erillisestä prosessista. Käytännössä tämä tarkoittaa jatkuvaa toiminnan arviointia annettujen ohjeiden mukaisesti. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Kunnanhallitus valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2020 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ohjeen valmistelussa on noudatettu Kuntaliiton suositusta Kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpanosta.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto päättää kunnan hallinnon järjestämisestä hallintosäännöllä. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnanjohtaja. Operatiivinen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen on siten osa kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon tehtävää. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen kokouksessaan 10.5.2021. Ohje on voimassa 1.6.2021 alkaen kumoten samalla vanhat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Hallintosäännön luvussa 10 on säädetty sisäisen valvonnan vastuista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje oli viimeksi hyväksytty vuonna 2012. Päivitetyn ohjeen liitteenä on Excel-pohjainen riskienarviointilomake. Lomake on seurannan työkalu, jolla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa voidaan arvioida. Tiedostoon on eri välilehdille jaettu sisäisen valvonnan pääkohteet ja se toimii johdon työkaluna sisäisen valvonnan toteutumisen ja riskienarvioinnin seurannassa. Tuloksia tulee käsitellä säännöllisesti johto- ja esimiestasoilla ja niiden pohjalta kunnanhallitus tekee vuosittain selkoa toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksessa kunnanhallitus raportoi, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää kulloinkin voimassa olevalla suunnitelmakaudella.

Hallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin. Hallituksen alaisten toimielinten ja konsernijohtoon alaisten toimijoiden tulee käsitellä oman tehtäväalueen selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

Mikäli tilikaudella havaitaan merkittäviä riskejä, tulee kunnanhallituksen alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen raportoida niistä ja niiden hallintakeinoista välittömästi konsernijohtolle. Valvontavastuussa olevien tulee raportoinnin perusteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Sisäinen valvonta on oleellinen osa kunnassa tehtävää normaalia johtamistyötä ja siitä vastaavat ennen kaikkea esimiesasemassa olevat työntekijät. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa

talousarvion toteutumisen seuranta, toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta, viranhaltijoiden ja toimielinten päätösten seuranta, toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta osavuosisikatsausten yhteydessä sekä osto- ja myyntilaskutuksen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmän ylläpitäminen

Organisaation tehtävät ja päätösvalta on vahvistettu hallintosäännössä. Tehtäväalueiden tavoitteet on asetettu talousarviossa ja niiden toteutumista seurataan johtoryhmässä sekä kunnanhallituksessa ja toimialojen lautakunnissa. Toimintaa ja taloutta koskevista tavoitteista raportoidaan kunnanvaltuustolle kolmannesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä tilinpäätöksessä. Kunnanhallitus saa raportin taloustilanteesta kuukausittain. Talouden seuranta ja analysointi toimialoilla on jatkuvaa, jotta poikkeamiin on mahdollista reagoida riittävän ajoissa.

Kaikille toimialoille ulottuvan riskienhallintaprosessin toteutumiseksi tulee edelleen jatkaa yhteisten toimintamallien kehittämistä ja jalkauttamista. Työsuojeluriskit työpaikoilla arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa kolmen vuoden välein. Sekä henkilöstöä että omaisuutta turvaavien vakuutusten kattavuus arvioidaan systemaattisesti vuosittain. Myös talousarviovuoden aikana vakuutusturvaan on tehty tarvittavia päivityksiä.

Keskitetysti ja läpi organisaation toteutuvia kontroleja ovat muun muassa taloushallinnon prosessit sekä hankintoihin, maksamiseen, sopimushallintaan, tietoturvaan ja omaisuuden valvontaan liittyvät ohjeiden mukaiset menettelyt. Viime aikoina sopimusten toteutumisen valvontaan on kiinnitetty enenevässä määrin huomioita.

Sisäisellä valvonnalla estetään myös epäeettistä toimintaa ja väärinkäytöksiä. Ohjeisen mukaisesti jokaisella kunnan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka työtehtäviensä hoidon yhteydessä havaitsee kunnan toiminnassa epäasianmukaisia menettelytapoja, mahdollisia laiminlyöntejä tai väärinkäytösepäilyjä, on velvollisuus ilmoittaa havainnoistaan välittömästi esimiehelleen tai toimialajohtajalle.

Raportoinnista annetaan tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa.

1.5. Tilikauden tuloksen käsittely

1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuosikate on ylijäämäinen 1 525 396,64 €. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1 506 646,21 €. Tilikauden tulos poistojen jälkeen on 18 750,43 €. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2022 ylijäämä kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli- ja alijäämätilille.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen

2.1.1. Hallintopalvelut

KUNNANHALLITUS

Tehtävän nimi: KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Elinkeinopalvelujen tavoitteena on paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen. Elinkeinopalvelut muodostuvat yritys- ja kylätoiminnan kehittämisestä, kuntamarkkinoinnista sekä matkailun ja tapahtumatuotannon edistämisestä. Vuoden 2022 kuluessa elinkeinotoimen organisaatiota uudistetaan.

Toiminnan painopisteinä ovat aloittavien yritysten neuvontapalvelut ja yritysten omistajanvaihdoksen tukeminen, elinkeinotoimintaa edistävien hankkeiden suunnittelu, uusien matkailun palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus, monikanavaisen viestinnän lisääminen kuntamarkkinoinnissa, korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen sekä paikallisten yritysten ja kunnan vuorovaikutuksen edistäminen. Yleisenä tavoitteena on uusien yrittäjien houkuttelu alueelle sekä uusien yrittäjien ja työpaikkojen määrän kasvu.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan vetovoiman kehittäminen	Kokonaisnettomuutto positiivinen Uusien yritysten määrän kasvu Työpaikkojen määrän lisääntyminen	Suotuisa väestökehitys Kunta on viihtyisä ja virikkeellinen. Kunnan imago on potentiaalisia muuttajia houkutteleva	Kokonaisnettomuutto oli +/-0, mutta syntyneiden ja kuolleiden erotuksesta johtuen luonnollinen väestömuutos oli -78. Väkiluku oli vuoden 2022 lopussa 5 155. Uusia yrityksiä perustettu v. 2022 yht. 25 kpl (v. 2021 yht. 24 kpl). Lopettaneita yrityksiä vuonna 2022 yht. 11 kpl (v. 2021 yht. 12 kpl) Työvoima joulukuussa 2022 yht. 2052 henkilöä (v. 2021 yht. 2059, ELY-keskuksen työllisyyskatsaus)

Kunnan ja yrittäjien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen	Kunnan virkamiesten ja yrittäjien yhteisten keskustelutilaisuuksien järjestäminen kerran kuukaudessa Vähintään kolmen yritystapahtuman toteutus yhteistyössä kunnan kanssa Kunnanjohtajan säännölliset vierailut yrityksissä jatkuvat	Tyytyväisyyskysely, yrittäjäbarometri	Yrittäjien ja kunnan yhteisiä keskustelutilaisuuksia on pidetty säännöllisesti kerran kuukaudessa. Lisäksi yritystapaamiset lisääntyivät loppuvuonna elinvoimakehittäjän rekrytoinnin ja uuden elinvoima -hankkeen myötä. Kunnanjohtaja on jatkanut yritysten tapaamisia.
---	---	---------------------------------------	---

Konserni- ja elinkeinopalvelut 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TAE2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	6,0	4,25	4,25	0
vakituinen	3	3	3	0
määräaikainen (matk.neuv.)	0,25	1,25	1,25	0
Uusia työpaikkoja (brutto)				
Uusia yrityksiä (brutto)	21		25	
Nettomuutto	-9		0	
Työttömyys-%	10,2		9,9	
TALOUS sisäinen ja ulkoinen	TP2021	TAE2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	146 282	475 000	348 526	126 474
Toimintakulut	-1 479 808	-1 639 420	-773 370	-866 050
Toimintakate	-1 333 526	-1 163 420	-424 843	738 577
Muutos-% edelliseen				

Tehtävän nimi: SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Palvelut tuottaa Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden ky, Essote vielä v. 2022, jonka jälkeen sosiaali- ja terveystalouden palvelut siirtyvät hyvinvointialueille.

Sosiaali- ja terveystalouden maksuosuus vuoden 2022 tilinpäätöksessä vaikuttaa merkittävästi ns. siirtolaskelmien kautta kunnan tulevien vuosien valtionosuuksiin. Jatkossa on tärkeää, että kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö toimii saumattomasti ns. yhdyspinnoilla ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Konkreettisesti kunnan ja Etelä-Savon hyvinvointialueen yhteistyö ilmenee mm. hyvinvointialueen tiloja koskeissa vuokrauskäytännöissä.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Turvata laadukkaat lähipalvelut kuntalaisille	Palveluiden saatavuus Kangasniemellä	Nykyiset lähipalvelut säilyvät	Palvelut säilyivät ennallaan.

Talous €	TP2021	TAE2022	TP2022	Poikkeama TA2022/TP2022
Ulkoiset				
Toimintatuotot	263 401		910 719	910 719
Toimintakulut	-26 830 153	-28 711 855	-28 268 099	443 756
Toimintakate yhteensä	-26 566 752	-28 711 855	-27 357 380	1 354 475
Erittely sote-palveluista ulkoiset				Poikkeama TA2022/TP2022
Perusterveydenhuolto	-17 207 791	-28 351 106	-18 384 555	9 966 551
Erikoissairaanhoido	-8 896 314		-8 602 623	-8 602 623
Muut sosiaali- ja terveystaloudelliset	-462 647	-360 749	-370 201	-9 452
Toimintakate yhteensä	-26 566 752	-28 711 855	-27 357 379	1 354 476
Muutos, % edelliseen			42	

Tehtävän nimi:
HALLINTOPALVELUT

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallintopalvelut tuottaa keskitetysti kunnan hallinto- ja henkilöstöpalvelut, tietohallintopalvelut sekä työllisyyspalvelut, sekä asiantuntijapalveluita eri hallintokunnille päätöksenteon tueksi sekä vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousten valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan hallinto- ja henkilöstöpalvelut toimivat sujuvasti ja asianmukaisesti	Hallinnon prosessien sujuvuus ja sähköistäminen. Kunnan palkkahallinnon ulkoistuksen muutosten läpivienti esimiestasolle.	Kunnan asianhallintajärjestelmän tehokkaampi hyödyntäminen kirjaamisen osalta. Asiakkaat kokevat saavansa tarvitsemansa palvelun.	CaseM - asianhallintajärjestelmän koulutuksia on järjestetty ja niitä tullaan jatkamaan. Ohjelmatoimittaja ei ole pystynyt toimittamaan eSignature-toimintoa asianhallintajärjestelmään, joten kokousten

			<p>pöytäkirjojen sähköinen hyväksyminen sekä sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto siirtyy huhtikuulle 2023. Kunnan uuden intran kehittämistyö käynnistynyt ja otetaan käyttöön helmikuussa 2023.</p>
<p>Tietohallintopalvelut tukevat osaltaan kunnan palvelutuotannon avoimuutta, sujuvuutta ja tehokkuutta.</p>	<p>Tietohallinnon palveluiden sähköistäminen. Prosessien avoimuus. Palvelut vastaavat lainsäädännön muutoksiin.</p>	<p>Vireillä olevien sähköistämishankkeiden edistäminen. Toimintaprosesseja on kehitetty IT-ratkaisujen avulla lainsäädäntömuutosten vaatimusten mukaisesti ja tietoturvallisuus on vaadittavalla tasolla.</p>	<p>Asianhallintajärjestelmän Haka-hanke tuotannossa, hankkeen avulla kaavoitus- ja hankeasiat nähtävillä tavoitteen mukaisesti kunnan kotisivuilla julkaisuosiossa. Kunnassa otettiin käyttöön Digiturvamalli, jonka avulla on tarkoitus tuottaa lainsäädännön mukainen tiedonhallintamallin dokumentointi, henkilöstön koulutus ja kuvata toimintaprosessit, tietojärjestelmät ym. muu sähköinen ympäristö.</p>
<p>Työllisyyspalveluiden kehittäminen vastaamaan tulevaa kunnille siirtyvää järjestämisvastuuta. Kunnan eri yksiköt ja työpaja työllistää pitkäaikaistyöttömiä. Järjestöjen työllistämisedellytysten turvaaminen</p>	<p>Kunnan työllisyystoimien vaikuttavuus. Työttömyyden, erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kehitys.</p>	<p>Kunnan työmarkkinatuen maksuosuuden kustannusten lasku vuoden 2021 tasosta. Kunnan työllisyyspalveluiden kehittäminen vastaa tulevaa järjestämisvastuuta.</p>	<p>Työnsuunnittelijan rekrytointi toteutettu ja kunta on ollut mukana Mikkelin seudun kuntakokeilussa, joka tukee tulevaa järjestämisvastuun muutosta. Kunta on aktiivisesti ottanut kantaa lainsäädännön valmisteluun. Hyvinvointialueen kanssa käytiin vuoropuhelua kunnassa järjestettävän kuntouttavan työtoiminnan turvaamisesta. Hyvinvointialueelle kunnasta siirtyi vuodenvaihteessa kuntouttavaan työtoimintaan yksi vakituinen ja yksi määräaikainen työvalmentaja. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 12/2021 10,2% ja 12/2022 9,9%. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2022 lopussa 203 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä 41 (20,2%). Kunta maksoi</p>

			työmarkkinatuen maksuosuutta vuonna 2021 264659 € ja vuonna 2022 251058€
Kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja. Työhyvinvoinnin ylläpito on osa jokaisen työntekijän ja esimiehen työyhteisötaitoja.	Henkilöstökysely Kehityskeskustelut Työhyvinvoinnin ja työsuojelun vaikuttavuus	Uusi perehdyttämisenjärjestelmä on käytössä kaikilla kunnan työntekijöillä. Kunnan henkilöstöjohtamisessa ja työsuojelussa korostuvat työyhteisötaidot, työntekijätaidot ja esimiestaidot. Jokainen kokee saavansa hyvää sisäistä asiakaspalvelua.	Intro-perehdyttämishjelma otettu käyttöön. Henkilöstön hyvinvointikartoitus toteutettiin joulukuussa ja sitä tullaan purkamaan ensi vuoden puolella. Yhteistyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja siinä on käsitelty yhteistoimintalain mukaiset asiat.

Hallintopalvelut 2022 sisäiset ja ulkoiset				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TAE2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	15	15,5	17	1,5
Vakituiset	11	11,5	11	-0,5
Tilapäiset	0	0		0
Työllistettävät	3	4	6	2
TALOUS	TP2021	TAE2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	954 224	920 979	1 019 604	98 625
Toimintakulut	-2 057 320	-2 189 594	-2 412 540	-222 946
Toimintakate	- 1 103 096	-1 268 615	-1 392 936	-124 321
Muutos-% edelliseen			26,2	

sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama € TA22/TP22	Poikkeama % TA22/TP22
KUNNANHALLITUS 2021- TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	897 911,59	949 979	989 097,89	39 118,89	4,1
Maksutuotot	95,21				
Tuet ja avustukset	396 821,08	145 000	1 122 494,82	977 494,82	674,1
Muut toimintatuotot	76 504,67	301 000	604 043,88	303 043,88	100,7
TOIMINTATUOTOT	1 371 332,55	1 395 979	2 715 636,59	1 319 657,59	94,5
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 612 514,59	-1 620 291	-1 910 026,12	-289 735,12	17,9
Palvelujen ostot	-28 087 931,22	-30 256 007	-29 786 812,64	469 194,36	-1,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 364,04	-29 600	-78 290,02	-48 690,02	164,5
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-13 647,36	-17 500	-11 451,04	6 048,96	-34,6
Avustukset yhteisöille	-341 810,30	-302 500	-326 102,94	-23 602,94	7,8
Avustukset liikelaitoksille	-4 708,09		-4 316,60		
Avustukset	-360 165,75	-320 000	-341 870,58	-21 870,58	6,8
Muut toimintakulut	-279 041,33	-330 551	-272 941,72	57 609,28	-17,4
TOIMINTAKULUT	-30 412 016,93	-32 556 449	-32 389 941,08	166 507,92	-0,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29 040 684,38	-31 160 470	-29 674 304,49	1 486 165,51	-4,8

2.1.2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän nimi:

SIVISTYS/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto ohjaa toimialaa kohti kuntastrategiassa määriteltyjä tavoitteita. Tavoitteena on tuottaa sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää niiden avulla kuntalaisten hyvinvointia. Hallinto- ja lautakuntapalveluiden osalta pääpaino on kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien työstämisessä ja seurannassa sekä yhteistyökumppanien toiminnan toteutumisen seurannassa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Maakunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tavoitteiden edistäminen sekä kunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -	Kunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tavoitteiden saavuttamisen seuranta	Kunnallisessa hyvinvointikertomuksessa olevia yksilöityjä tavoitteita saavutetaan.	Edellinen hyvinvointikertomuksen tavoitteita on saavutettu kattavasti, uusi kertomus ja suunnitelma on hyväksytty

suunnitelman toteuttaminen			vuoden 2022 aikana.
Maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden edistäminen ja paikallisen suunnitelman seuranta sen osana.	Maakunnallisen suunnitelman ja paikallisen suunnitelman tavoitteiden saavuttamisen seuranta.	Maakunnallisen suunnitelman ja paikallisen suunnitelman yksilöityjä tavoitteita saavutetaan.	Edellisen suunnitelman tavoitteita on saavutettu laajalti, uusi suunnitelma on valmistunut vuoden 2022 aikana ja se on yhteensovitettu kunnallisen hyvinvointikertomuksen kanssa.
Paikallisen lapsi- ja perhetyön jatkaminen osana Etelä-Savon perhekeskustoimintamallia.	Lapsi- ja perhetyötä varten kootut ryhmät kokoontuvat säännöllisesti, kunta osallistuu perhekeskustoimintamallin toteuttamiseen.	Lapsi- ja perhetyö toimii ja kunta osallistuu maakunnalliseen perhekeskustoimintamalliin. Käytännön toiminta on todennettavissa.	Perhekeskustoimintamalliin on osallistuttu, keskeisin toiminta on käsittänyt perhetupatoiminnan ja lapset puheeksi – koulutuksen toteuttamisen.
Seutuopisto ja Mikkelin musiikkiopisto toteuttavat vapaata sivistystyötä vuosittain määritellyn talousarvion ja mahdollisen opetustuntitilauksen puitteissa.	Talousarvion mukainen toiminnan ja opetustuntien toteutumisen seuranta.	Seutuopisto ja musiikkiopisto toimivat suunnitellusti ja tuottavat palvelut talousarvion puitteissa.	Seutuopisto ja musiikkiopisto ovat toimineet suunnitellusti ja talousarvioin puitteissa.
Toimiva joukkoliikenne mahdollistaa sekä työssäkäynnin että oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvän liikkumisen paikkakunnalla sekä lähikunnissa.	ELY:n tuottama tieto pendelöinnin määrästä sekä oppivelvollisuuden laajenemisen toteutumisen seuranta.	Pendelöinnin määrä ei vähene. Oppivelvollisuuden laajeneminen toteutuu kaikkien oppivelvollisten osalta.	Pendelöinnissä ei ole olennaisia muutoksia. Oppivelvollisuuden laajeneminen on toteutunut suunnitellusti ja valvontaa on toteutettu.
Ehkäisevän päihdetyön työryhmän perustaminen vuoden 2022 aikana	Ehkäisevän päihdetyön työryhmän toiminnan alkamisen toteutuminen.	Ehkäisevän päihdetyön työryhmä perustetaan, ja se aloittaa toiminnan	Ehkäisevan päihdetyön ryhmä on perustettu ja aloittanut toimintansa.

Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP 2022	Muutos TA22/TP22
Henkilöstömäärä	3	3	4	1
vakituinen	3	3	3	0
tilapäiset	0	0	1	1
Seutuopiston opetustunnit	3329	4800	3989	-811
Musiikkiopisto oppilaat	45	50	45	-5
Luottamushenkilömäärä	9	9	9	0
Kokoukset	11	11	11	0

TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos TA22/TP22
Toimintatuotot	243 298	200 500	191 097	-9 403
Toimintakulut	-1 292 509	-1 118 545	-1 238 275	-119 730
Toimintakate	-1 049 213	-918 045	-1 047 179	-129 134
Muutos % edelliseen			0,2	

Tehtävän nimi:

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö:

Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma sekä kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäiväkodissa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Varhaiskasvatustaloutta noudatetaan	Lakisääteiset palvelut järjestetty tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatuksen toimintaa tehostetaan lisäämällä hoitopaikkoja Kalliolantielle.	Kaikki varhaiskasvatuspaikkaa pääsevät palvelujen piiriin. Yksittäisistä ryhmätiloista (Ranta-, Metsä- ja Touhupirtti) luovutaan. Henkilöstön työvuorosunnittelu ja lasten hoitoaikavaraukset optimoidaan Daisya hyödyntäen.	Kalliolan päiväkotiin valmistunut 10/2022 tilat kolmelle lapsiryhmälle ja uudet tilat jakelukeittiölle ja ruokailua varten. Vanhan ja uuden osan välille on rakennettu yhdyskäytävä. Tilojen valmistumisen jälkeen toiminta loppui "Touhupirtissä" (kunnantalo) ja Rantapirtissä" (Kiiskitie). "Metsäpirtissä" (Niirasentie) toimintaa jatketaan toimintakauden 22-23 ajan. Henkilöstön työvuorosunnittelun kehittäminen Kalliolan

	Turvataan lakisääteinen riittävä ja kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstön määrä vakituisissa ja määräaikaisissa tehtävissä sekä sijaisuuksissa.	Riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt henkilöstön poissaolotilanteisiin. Varhaiskasvatuslaissa henkilöstön koulutusmitoituksen muutos, jonka vaikutukset huomioidaan tulevissa rekrytoinneissa.	päiväkodilla jatkuu. Henkilökunnan rekrytointi: koulutukseltaan päteviä hakijoita ei ole ollut kaikkiin avoinna olleisiin tehtäviin. Sijaisia on ollut vaikeaa saada. Korona-aika on vaikeuttanut huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä. Lasten osallisuuteen toiminnassa on pyritty kiinnittämään huomiota.
	Varhaiskasvatuksessa lisätään lasten ja huoltajien osallisuutta	Huoltajille v. 2021 laatukselyn perusteella toimintaa kehitetään ja arvioidaan varhaiskasvatuksessa. Lapsen mielipide otetaan huomioon ikätason mukaisesti.	
Varhaiskasvatussuunnitelman vakiinnuttaminen toimintaan.	Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan varhaiskasvatussuunnitelmaa lapsen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita korostaen	Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti.	Kangasniemen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty ja se on otettu käyttöön 1.8.2022. Lasten varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan jokaiselle lapselle.
LAPE-toiminnan vakiinnuttaminen Kangasniemen kunnassa.	Perhetuvan säännöllinen toiminta lapsiperheille yhdessä Essoten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Lapsiperheille järjestetään toimintaa säännöllisesti viikoittain.	Perhekahvilatoimintaa järjestetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa säännöllisesti.

Varhaiskasvatus 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	33,9	37,4	38	0,6
vakituinen	29	31	24	-7
joista koulunk. ohjaajia	2	2	2,5	0,5
tilapäiset	4,9	6,4	14	7,6
Läsnäolopv:t, kokopv	23109	48 500	16122	
* Päiväkodit	19412	42 800	13983	-28 817
* Perhepäivähoito	3697	5 700	2139	-3 561

Läsnäolopv:t, osapv:t	14349			
*Päiväkodit	13225	13 624	7087	-6 537
* Perhepäivähoito	1124	900	343	-557
Kunnassa 0-6 v. lapsia	211	184	195	11
Lapsia hoitoaikaperusteinen	163	162	167	5
Lapsia subjektiivinen oikeus	0	0	0	
Lapsia yht.	163	162	167	5
Lapset/kotihoidon tuki	31	24	23	-1
Lapset/yks. hoidon tuki	6	7	0	-7
Joustava/osittainen tuki	7	8	6	-2
Toimintakate/lapsi	11417	12 969		
Toimintakate/ hoitopv	61	38		
Hankkeiden määrä	1			
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	206 443	154 750	368 545	213 795
Toimintakulut	-2 067 411	-2 332 672	-2 381 976	-49 304
Toimintakate	-1 860 968	-2 177 922	-2 013 430	164 492
Muutos-% edelliseen			-8,2	

Tehtävän nimi:

Opetus/Alakoulut

Vastuuhenkilöt: alakoulujen rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Alakouluissa toteutetaan tasalaatuisesti opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Erityisen tuen toteuttamiseksi kaikissa kouluissa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta. Luokkamuotoista erityisopetusta järjestetään Beckerin koulussa. Alaluokkien oppilaille tarjotaan iltapäivätoimintaa niissä kouluissa, joissa hakijoita on riittävästi, ja kaikilla kouluilla pyritään järjestämään kerhotoimintaa koulupäivien yhteydessä. Alakoulujen oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä ESSOTE:n kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen tuntikehyksen mukaisesti.	Opetusryhmien koko ja käytettävissä oleva tuntikehyys / oppilas.	Oppilaskohtainen tuntikehyys säilyy vakaana koko kouluverkossa.	On toteutunut suunnitellusti
Alakoulun henkilöstön yhtenäisen toimintakulttuurin vahvistaminen.	Koulutyötä ohjaavat suunnitelmat sekä esimiestyö.	Kouluissa on ajantasaiset suunnitelmat ja toimiva lähiesimiestyö.	On toteutunut suunnitellusti
Hankkeiden / avustusten kautta saadun osaamisen jakaminen ja monipuolinen sekä tasapuolinen	Hankkeisiin hakeudutaan siten, että niistä hyötyvät kaikki koulut.	Jokainen koulu voi osoittaa hyötyvänsä hankkeista / avustuksista.	On toteutunut suunnitellusti

käyttö kunnan alakouluissa.			
Oppilashuoltotyön kehittäminen	Koulujen oppilashuoltoryhmät ja niiden työn arviointi, Essoten asiantuntijoiden kyselyt.	Oppilashuoltotoiminnan koetaan toimivan sujuvasti. Asia tulee esille kouluterveys-kyselyn tuloksissa.	On toteutunut suunnitellusti

Alakoulut 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	38	37	38	1
vakituinen	27	33	31	-2
tilapäiset	11	4	7	3
Oppilaat/ alakoulut	315	301	296	-5
josta esioppilaat	44	33	33	
Toim.kate/oppilas	8664	9 215	9 637	422
Opetustunnit/alakoulut	625	548	577	29
Toim.kate/opetustunti	4367	5 062	4 944	-118
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	28 535	16 000	24 738	8 738
Toimintakulut	-2 757 834	-2 883 235	-2 877 526	5 709
Toimintakate	-2 729 298	-2 867 235	-2 852 788	14 447
Muutos-% edelliseen			4,5	

Opetus/Yläkoulu

Vastuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kankaisten koulussa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 7. - 9. opetussuunnitelman mukaista opetusta. Yleisopetuksen lisäksi Kankaisten koulussa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta sekä luokkamuotoista erityisopetusta. Opinto-ohjauksella pyritään löytämään kullekin koulunsa päättävälle nuorelle sopiva jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Kankaisten koulussa järjestetään koulupäivien yhteydessä kerhotoimintaa. Yläkoulun oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä ESSOTE:n kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen	Opetusryhmien koko ja tuntikehys/oppilas	Opetusta toteutetaan tasalaatuisesti	On toteutunut suunnitellusti
Oppilaan kohtaaminen yksilöllisesti ja erityisoppimistarpeet	Oppimissuunnitelmien päivittäminen opetushenkilöstön	Oppilaat saavat edellytystensä mukaista opetusta ja edistyvät	Oppilaat ovat edistyneet odotusten mukaisesti.

huomioiden	toimesta, tuen tarpeiden ja tukitoimien kirjaaminen, heikkojen arvosanojen minimoiminen	ikätonsansa mukaisesti opinnoissaan.	
Oppilashuoltotyön kehittäminen yhteistyössä oppimisen pedagogiikan kanssa oppilaan kokonaishyvinvoinnin edistämiseksi	Terveystenhoitajan, koulukuraattorin ja koulupsykologin palvelut jokaisen oppilaan saatavilla	Oppilas saa tukea sitä tarvitessaan paikalliselta oppilashuollon henkilöstöltä mahdollisimman pian. Oppilaiden tukijaksot kunnan ulkopuolella vähenevät.	Oppilashuollon henkilöstö on osallistunut oppilashuoltopalaveriin kutsuttuna. Tuen tarve kunnan ulkopuolelta jatkuu edelleen.
Yläkoulun positiivisuus pedagogiikan kehittäminen oppilaan kohtaamisessa meneillään olevien hankkeiden ja vastuupettajien ohjastamana	Paras-koulu-, Kiva-koulu-, Työrauhaa-hankkeet.	Häiriökäyttäytyminen vähenee, opiskelumotivaatio kasvaa ja työhyvinvointi kohoaa positiivisuuden kierteen myötä.	Paras-koulu hanke on päättynyt 2021. Kiva-koulu toimintamallia toteutetaan jokaisena koulupäivänä ja henkilökunta tekee parhaansa.

Yläkoulu 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä		18,5	18,5	
vakituinen		17	17	0
tilapäiset		1,5	1,5	0
Oppilaat/ yläkoulu		149	156	7
Toim.kate/oppilas		13691	13 302	-389
Opetustunnit/ yläkoulu		11500,0	11500,0	0
Toim.kate/opetustunti		177	180	+3
Kuljetusoppilaat		78	87	+9
Vieraskuntalaiset		0		
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	4 878	10 000	8 357	-1 643
Toimintakulut	-1 810 997	-2 039 933	-2 083 534	-43 601
Toimintakate	-1 806 120	-2 029 933	-2 075 177	-45 244
Muutos-% edelliseen			14,7	

Opetus/Lukio

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen lukiossa tarjotaan lukiolain mukaista lukiokoulutusta. Kangasniemen lukio on yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja mahdollisuuden suorittaa monipuoliset lukio-opinnot kotipaikkakunnalla. Lukiolla on hyvät yhteydet muihin alueen lukioihin ja korkeakouluihin. Lukiossamme tehdään yritys yhteistyötä ja tarjotaan mahdollisuus kansainvälisyystoimintaan. Lukion opiskelijoille on tarjolla erityisopetusta, tukea ja opinto-ohjausta, joka auttaa jokaista opiskelijaa hakeutumaan itselleen sopivalle uralle / jatko-opintopaikkaan. Lukion opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Monipuoliset lukio-opinnot eri jatko-opintomahdollisuudet huomioiden	Syventävien yo-kirjoituksiin valmistavien kurssien toteuttaminen kaikissa yo-kirjoitettavissa oppiaineissa	Ylioppilastutkinnon suorittaneet saavat jatko-opintopaikan.	Monipuoliset lukio-opinnot ja syventävät kurssit toteutuneet eri oppiaineissa. Tieto jatko-opintopaikoista tulee viiveellä valtakunnallisesti.
Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen, opiskelijoiden kohtaaminen yksilönä ja tukeminen oppimisen haasteissa.	Yhteisölliset tapahtumat opiskelijoiden ja henkilökunnan kesken. Tuki – ja erityisopetus opinnoissa. Lukitestaukset aloittaville opiskelijoille.	Hyvinvoiva opiskelija, joka suorittaa motivoituneena lukio-opintonsa päätökseen.	Toteutunut
Työelämään ja jatko-opintomahdollisuuksiin tutustuminen lukio-opintojen aikana	Vierailut jatko-opintoja tarjoavien tahojen etä- tai lähitapahtumiin (Studia, JYU, XaMK). Yes-polku hankkeen kautta toimiva yhteistyö paikallisten Yrittäjien kanssa.	Opiskelija osaa tehdä yo-kirjoitussuunnitelmansa suositusten mukaisesti jatko-opintopolkunsa huomioon ottaen. Opiskelijoilla on mahdollisuus yritys yhteistyöhön ja korkeakoulukurkistuksiin.	Työelämäjaksoja ja mahdollisuuksia jatko-opintokurkistuksiin on ollut kattavasti tarjolla.
Kansainvälistyvä lukiolainen	Erasmus + hankkeen käynnistäminen 2021. Kotikansainvälistyminen kv-opiskelijoiden vastaanottaminen (JYU) terveystilanne huomioiden. Yhteydenpito Loviisan lukion kanssa (ruotsin kielellä). Mahdollinen	Jokainen opiskelija osallistuu kv-toimintaan itselleen sopivalla tavalla.	Toteutunut kotikansainvälistyminen unkarilaisen vaihtopilaan opiskeluun osallistumisen myötä. Finest Future hanke käynnistyi lukuvuoden aikana.

	ystävyyssyhteistyö Kiinan Xianghoun lukion kanssa.		
--	--	--	--

Lukio 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	7,2	7,3	7,3	0
vakituinen	6,9	6,0	6	0
tilapäiset	0,3	1,3	1,3	0
Oppilaat/ lukio	70	71	77	6
Toim.kate/oppilas	10639	11990	11 261	-728
Opetustunnit/ lukio	3300	3300,0	3200	-100
Toim.kate/opetustunnit	226	258	271	13
Kuljetusoppilaat	23	25	32	7
Vieraskuntalaiset	2	1		-1
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	72 229	44 631	27 205	-17 426
Toimintakulut	-816 959	-895 910	-894 611	1 299
Toimintakate	-744 730	-851 279	-867 106	-15 827
Muutos-% edelliseen			16,4	

Tehtävän nimi:

HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA

Vastuuhenkilöt: Kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen.

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön lukusalin osalta. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattuen kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät.

Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyysskokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö ja erityisnuorisotyö, joiden tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja

löytämään oman urapolkunsu. Etsivä nuorisotyö sekä erityisnuorisotyö on toteutettu osaltaan hankkeiden avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheiluaan tähtäävää toimintaa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastossa käynnit lisääntyvät ja omatoimikäyttöä edistetään. Kirjasto järjestää erilaisia vierailuja ja tapahtumia sekä kirjavinkkausta koululaisille ja satutuokioita lapsille ja siten edistää lukutaidon ja – kiinnostuksen kehittymistä.	Kirjastokäyntien, omatoimikäytön ja tapahtumien sekä luku- ja kulttuuridiplomien määrä.	Kirjastokäyntien, omatoimikäytön, tapahtumien ja diplomien määrä kasvaa suhteessa väkilukuun.	Kirjaston fyysiset käynnit 37250. Omatoimijalla kävijöitä on ollut 437. Tapahtumia on ollut 39 ja niihin on osallistunut 5119 hlöä (virt. 3330). Käyttäjäkoulutuksia on ollut 247 (virtuaalisia 142) ja niihin on osallistunut 3422 hlöä. Lukudiplomeja on suoritettu 207 ja kulttuuridiplomeja 20.
Nuorisotoimi tarjoaa nuorille luotettavaa aikuisen ohjausta ja tukea nuorisotyön, nuorten työpajan, erityisnuorisotyön, ja etsivän nuorisotyön muodossa.	Nuorisotoimen toimintaan osallistuvien nuorten määrä ja erilaisten tapahtumien määrä.	Nuorisotoimen toimintaan osallistuvien henkilöiden määrä ja tapahtumien määrä kasvaa tai säilyy ennallaan suhteessa alle 29-vuotiaiden määrään.	Toteutunut. Nuorisotoimi on järjestänyt n.30 tapahtumaa, joihin on osallistunut 715 kävijää. Lisäksi nuorisotiloilla on käynyt kauden aikana 851 kävijää. Koulunuorisotyötä on toteutettu yläkoululla tiistaisin ja siellä on osallistujia ollut 30-40 nuorta joka tiistai. Alakoululaisille suunnattuihin toimintoihin on

			osallistunut 175 osallistujaa.
Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti.	Nuorisovaltuuston kokousten säännöllisyys ja määrä.	Nuorisovaltuuston kokousten määrä vakiintuu pysyvälle tasolle.	Toteutunut. Nuorisovaltuusto on kokoontunut kauden aikana 12 kertaa. Lisäksi nuorisovaltuusto on osallistunut nuorisotiloissa järjestettyjen tapahtumien suunnitteluun sekä toteuttamiseen.
Kuntalaisia ohjataan liikunnan pariin, ja liikuntapaikat pidetään kunnossa.	Liikunnan ohjauksen määrä, liikuntapaikkojen käyttöaste ja liikuntapaikoilla sattuneiden tapaturmien määrä.	Liikunnan ohjaus toteutuu koronaepidemian sallimissa rajoissa, liikuntapaikkojen käyttöaste säilyy ennallaan tai kasvaa, tapaturmien määrä vähenee.	Liikunnanohjaus jatkunut normaalina. Ohjausryhmiä saman verran kuin ennen koronaa (6 kpl). Liikuntapaikat pidetty resursseihin nähden hyvässä kunnossa (vastuu liikuntapaikoista tekninen toimi).
Kulttuuritapahtumia järjestetään läpi vuoden. Elokvateatteri toimii viikoittain kesäaikaa lukuun ottamatta, ja museo on avoinna kesäisin.	Kulttuuritapahtumiin osallistuvien henkilöiden määrä, elokuvaesitysten ja katsojien määrä sekä museon kesäaukiolon toteutuminen.	Osallistujamäärät kasvavat tai pysyvät vähintään ennallaan, museo on avoinna kesällä samoin kuin aiempina vuosina.	Museo oli auki kesän aikana normaalisti, kävijöitä 432. Kulttuuritapahtumia on järjestetty 19 ja niihin osallistui 1080 henkilöä. Elokvissa on käynyt 1982 henkilöä ja näytöksiä on ollut 76.

Hyvinvointi ja vapaa-aika 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	10,5	10,5	10,5	0
vakituinen	7,5	8,5	8,5	0
tilapäiset	3	2	2	0
Kävijämäärä, kirjasto	31628	50 000	37250	-12250
Kävijämäärä, liikuntapaikat	83300	70 000	85000	15000
Kävijämäärä, elokuvat	1517	3 500	1982	-1518
Kävijämäärä, kulttuuritapahtumat	1517	3 000	1080	-1920
Alle 29 v. kunnassa	1073	1 073		
Hankkeiden määrä	6	5	6	1
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA2022/TP22
Toimintatuotot	166 238	129 600	161 356	31 756
Toimintakulut	-817 550	-969 010	-964 367	4 643
Toimintakate	-651 311	-839 410	-803 011	36 399
Muutos-% edelliseen			23,3	

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Suoritteet	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	111,9	113,7	116,3	2,6
* vakituiset	90,7	99,8	89,5	1,2
* tilapäiset	21,2	13,9	26,8	12,9
Toimintakate €/asukas	1 690,56	1 731,76	1873,65	

sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama € TA22/TP22	Poikkeama % TA22/TP22
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2021-					
Myyntituotot	30 866,15	50 500	53 740,40	3 240,40	6,4
Maksutuotot	253 699,49	175 000	264 565,28	89 565,28	51,2
Tuet ja avustukset	410 617,53	310 481	442 885,59	132 404,59	42,6
Muut toimintatuotot	26 437,58	9 500	20 407,28	10 907,28	114,8
TOIMINTATUOTOT	721 620,75	545 481	781 598,55	236 117,55	43,3
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-5 366 968,61	-5 490 657	-5 553 916,24	-63 259,24	1,2
Palvelujen ostot	-2 891 555,19	-2 866 047	-3 029 009,91	-162 962,91	5,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-226 648,39	-276 490	-311 401,54	-34 911,54	12,6
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-179 740,25	-185 000	-147 056,24	37 943,76	-20,5
Avustukset yhteisöille	-57 850,00	-65 000	-68 020,00	-3 020,00	4,6
Avustukset	-237 590,25	-250 000	-215 076,24	34 923,76	-14,0
Muut toimintakulut	-840 498,49	-1 356 111	-1 330 885,80	25 225,20	-1,9
TOIMINTAKULUT	-9 563 260,93	-10 239 305	-10 440 289,73	-200 984,73	2,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 841 640,18	-9 693 824	-9 658 691,18	35 132,82	-0,4

2.1.3. Tekniset palvelut

Tehtävän nimi:

TEKNINEN/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto ja lautakuntapalvelut pitävät sisällään lautakuntatyöskentelyn, kaavoituksen ja maankäytön, kunnan investointien rakennuttamistoiminnan, Rakennusvalvonnan, vesihuoltolaitoshallinnon sekä romuajoneuvovalvonnan. Edellisten lisäksi toimintaan kuuluu myös kiinteistövero-projekti.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kaavoituksen ajantasaisuus	Arvioidaan yleiskaavaa valtuustokausittain	Yleiskaava on ajantasainen ja ohjaa muuta kaavoitusta	Yleiskaavan päivitys on työn alla, luonnosvaihe on valmistelussa
Erilaisten toimintojen mahdollistaminen taajaman maankäytön osalta	Riittävä kunnan oma maanomistus taajaman lähistöllä.	Asemakaavoitettua aluetta eri käyttötarkoituksiin 3 vuoden tarpeisiin ja raakamaata vähintään 10 vuoden tarpeisiin	Tavoite toteutuu. Elinkeinotoimintaan n. 6 ha, asuintontteja n. 40 kpl ja raakamaata n. 60ha

Kiinteistövero-projektin läpivieminen	Läpi käytyt kiinteistöt	Kaikki kiinteistöt kartoitettu	55 % kartoitettu
Sähköisen lupapalvelun kattavuus	Sähköisesti haetut rakennus- ja toimenpideluvat	85 % luvista haettu sähköisesti	Rakennus- ja toimenpideluvista haettu sähköisesti 95 %

Tekla/ Hallinto- ja lautakuntapalvelut 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	6,75	7,28	6	-1,28
vakituinen	5,75	6	5	-1
tilapäiset	1,00	1,28	1	-0,28
asemakaavoitettua/siihen soveltuvaa maapohjaa ha	120	120	120	0
Kiinteistövero-proj. kartoitetut kiint. %	40	65	55	-10
Rakennusluvut	102	85	77	-13
Toimenpideluvat	49	50	38	-12
Ilmoitusluvut	57	75	40	-35
Suoritettut katselmukset	224	240	171	-69
sähköiset lupahakemukset kpl	223	180	206	26
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	106 090	73 000	80 250	7 250
Toimintakulut	-681 141	-754 772	-661 468	93 304
Toimintakate	-575 051	-681 772	-581 218	100 554
Muutos-% edelliseen			1,0	

Tehtävän nimi:

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tuotamme ravitsemussuosituksia noudattavia laadukkaita ja sydänystävällisiä aterioita päivähoitoon, kouluihin ja henkilöstölle käyttäen kotimaisia raaka-aineita. Tuotamme puhtaanapito palveluita kunnan omiin kiinteistöihin kustannustehokkaasti ja pidämme huolta kiinteistöistä puhtaanapidon avulla.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vastuulliset elintarvikehankinnat	Kotimaisuusaste	85 %	90%

Tyytyväiset asiakkaat eri toimipisteissä	Asiakaskyselyt ja -palautteet	Arvosana 3,5-4 Asteikko 1-5	1 alaluokka 4
--	-------------------------------	--------------------------------	---------------

Ruoka- ja puhtaustalot 2022

Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	20,50	19,5	21	1,5
vakituinen	18,50	18,5	20,5	2
tilapäiset	2,00	1	0,5	-0,5
elintarvikkeiden kotimaisuusaste %	86	85	90	5
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	948 855	986 324	1 006 175	19 851
Toimintakulut	-961 155	-1 011 184	-998 169	13 015
Toimintakate	12 299	24 860	8 006	-16 854
Muutos-% edellisestä			34,9	

Tehtävän nimi:

RAKENNUS- JA ALUETEKNIikka

Vastuhenkilö Kunnaninsinööri

Palvelusuunnitelman kuvaus

Luodaan rakenteelliset edellytykset sivistys ja hyvinvointipalveluiden tarpeisiin. Ylläpidetään ja kehitetään viihtyisää, terveellistä ja turvallista ympäristöä asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistöpalvelut			
Kiinteistöstrategian toteuttaminen, kiinteistöt hyvässä kunnossa ja oikeassa käytössä	PTS ja kiinteistöjen salkutukset, Investoinnit	Kaikki kiinteistöihin on tehty PTS ja salkutukset, Investoinnit tehty PTS ohjaamina	Toteutunut suunnitellusti
Asianmukaiset tilat asiakkaiden käytössä	Tyytyväisyyskyselyt	Asteikolla 1-5, arvosana 4	Ei kyselytulosta
Huoltokirja aktiivisessa käytössä	Tehdyt huoltokirjan mukaiset tehtävät	Ei poikkeamia huoltokirjasta.	Toteutunut tyydyttävästi
Aluetekniikka			
Puistot ja yleiset alueet pidetään siistinä ja leikkivälineet (110 kpl) toimintakuntoisina	Leikkivälinestandardin mukaisten tarkastusten tarkastustulokset ja asiakaspalautteet	Kaikki leikkivälineet turvallisia ja toimintakuntoisia	Toteutunut
Kaavatiesto pidetään hyvässä kunnossa	Ohjekorttien mukaiset toimenpiderajat	Ei poikkeamia.	Toteutunut

Katuvalaistus pidetään hyvässä kunnossa	Toimivat polttimot %	95 % toimii	Toteutunut 88%
Liikuntapaikat			
Urheilukeskuksen, jäähallin, latujen, kuntoratojen, uimarantojen, skeittipuiston ja muiden liikunta-alueiden kunnossapito	Käyttäjä tyytyväisyys kyselyt	Asteikolla 1–5, arvosana 4	Toteutunut 3,8

Rakennus ja aluetekniikka 2022

Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	10,2	10,2	10,2	0
vakituinen	7,0	8	7,0	-1
tilapäiset	3,2	2,2	3,2	1
Tehdyt PTS kpl	1/11	2/13	1/12	-1
Palvelupyynnöt	828,0	650	867	217
Katuvalaistus, toimivat polttimot, %	92	95	88	7
Puistot, nurmikot yleisillä alueilla, ha	8,5	8,5	8,5	0
Puistot, nurmikot kiinteistöillä, ha	13	13	13	0
Puistot, leikkivälineet, kpl	94	105	105	0
Kadut, päällystetyt kadut, km	17,6	17,6	17,6	0
Kadut, sorapintaiset kadut, km	12,1	12,1	12,1	0
Kadut, kevytväylät, km	10	10	10	0
Ladut, km	31	31	28	-3
Jäähalli kausi, vk	30	30	30	0
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	1 950 427	2 330 167	2 397 526	67 359
Toimintakulut	-2 451 650	-2 640 551	-2 786 842	146 291
Toimintakate	-501 223	-310 384	-389 316	78 932
Muutos-% edelliseen			22,3	

Tehtävän nimi:
VESIHUOLTOLAITOS

Vastuuhenkilö
Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesilaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen keskeytyksettä asetukset täyttävää vettä sekä vastaanottaa jätevettä ja käsitellä sitä ympäristöluvanmukaisesti.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Toiminnan keskeytymättömyys	Suunnittelemattomat keskeytykset toiminnassa	Ei suunnittelemattomia keskeytyksiä.	Yksi merkittävä vesijohtovuoto. Aiheutti tilapäistä haittaa korjaustyön aikana. (muutaman tunnin ajan)
Taloudellisesti itsekannattava	Taloudellinen toteutuma	Tilinpäätöksessä pystytään kattamaan poistot, sekä 1 % korko kunnan sijoittamalle pääomalle.	Tavoitteeseen ei päästy. Sähkö energian sekä tarvikkeiden hinnan nousun vuoksi menot ovat ylittyneet talousarviosta. Myyty vedenmäärä on pienentynyt oleellisesti samoin laskutetun jätevedenmäärä Tulot eivät näin ollen ole toteutuneet talousarvion mukaisesti. Tämän seurauksena lautakunta päätti nostaa veden ja jäteveden taksoja 1.2.2023 alkaen.

Taseyksikkö Vesihuoltolaitos 2022				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Henkilöstömäärä	3,5	3,5	3,5	0
vakituinen	3,5	3,5	3,5	0
tilapäiset	0	0	0	0
laskutettu vesi m3	195 319	196000	190197	-5803
laskutettu jätevesi m3	143 993	148000	137076	-10924
TALOUS	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama TA22/TP22
Toimintatuotot	661 238	666 700	647 432	-19 268
Toimintakulut	-451 688	-446 027	-507 050	-61 023
Toimintakate	-209 550	-220 673	-140 382	80 291
Muutos-% edelliseen			33,0	

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ

Suoritteet/tunnusluvut	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos TA22/TP22
Henkilöstö	40,95	40,48	40,7	0,22
* vakituiset	34,75	36	36	0
* tilapäiset	6,20	4,48	4,7	0,22
Toimintamenot €/as.	869,15	874,97	960,72	85,75
Toimintatulot €/as.	701,07	763,73	801,43	40,70
Toimintakate €/as.	168,07	111,24	159,48	48,24
asukasluku	5230		5155	

sisäiset ja ulkoiset	TP2021	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama € TA22/TP22	Poikkeama % TA22/TP22
TEKNISET PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 625 266,62	1 661 724	1 673 856,64	12 132,64	0,7
Maksutuotot	119 539,69	80 850	94 213,27	13 363,27	-21,2
Tuet ja avustukset	13 720,53	8 000	12 546,55	4 546,55	-8,6
Muut toimintatuotot	1 908 083,78	2 305 617	2 350 765,84	45 148,84	23,2
TOIMINTATUOTOT	3 666 610,62	4 056 191	4 131 382,30	75 191,30	12,7
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 678 634,29	-1 759 703	-1 698 602,27	61 100,73	1,2
Palvelujen ostot	-1 047 573,26	-1 024 486	-1 056 147,20	-31 661,20	0,8
Avustukset					
Avustukset yhteisöille	-146 148,20	-150 000	-131 588,53	18 411,47	-10,0
Avustukset liikelaitoksille			-1 842,18		100,0
Avustukset	-146 148,20	-150 000	-133 430,71	16 569,29	-8,7
Muut toimintakulut	-465 776,29	-569 654	-569 742,99	-88,99	22,3
TOIMINTAKULUT	-4 545 633,73	-4 852 534	-4 953 529,27	-100 995,27	9,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-879 023,11	-796 343	-822 146,97	-25 803,97	-6,5

2.1.4. Kuntakonserni

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2022

Tehtävän nimi:

KANGASNIEMEN VUOKRATALOT OY

Vastuhenkilö

Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sopivien vuokra-asuntojen riittävyys asuntoja tarvitseville	Asuntojen käyttöaste	Käyttöastetavoite 87 %.	Vuokrausaste 92 %.
Tyhjien asuntojen määrän vähentäminen	Jätetyt asuntohakemukset/ toteutuneet vuokrasopimukset	Suurin osa hakijoista on saanut asunnon. Kaikki tarjottavat huoneistot kunnostettu vuokrauskuntoisiksi	Toteutunut. Kunnostettavia asuntoja 10 kpl

Kaikenkokoisille asunnoille on taas ollut kysyntää. Luotonhallinnan menettäneitä on edelleen runsaasti mikä on yleisin este asunnon myöntämisen epämiselle.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asukasmäärän väheneminen kunnassa
- Asuntojen kunto ei vastaa kysyntää
- Työpaikkojen väheneminen kunnassa
- Väestön ikääntyminen (asunnoista iso osa sijaitsee liian kaukana vanhuksille)
- Yksin asuvien lisääntyminen, pienien asuntojen puute
- Luotonhallinnan menettäneiden määrän lisääntyminen

Tehtävän nimi:

KIINTEISTÖ OY KANGASNIEMEN TEOLLISUUSTALO

Vastuhenkilö

Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen kunnan omistaman kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalon tehtävänä on teollisuus- ja liiketilojen omistus, hallinta, rakentaminen, myynti/vuokraus erityisesti kasvaville (toimiville) ja uusille, uutta henkilöstöä merkittävästi työllistävälle ja palkkaaville

yrityksille. Lisäksi Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalo vastaa yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa kiinteistöyhtiön omistamien teollisuuskiinteistöjen teknisestä isännöinnistä.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kannattava toiminta	Positiivinen talous	Vuosikate positiivinen, poistot voidaan tehdä suunnitelman mukaisesti	Tavoitteeseen päästiin.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tiloja vuokranneiden yritysten heikon taloustilanteen takia kasvavat vuokrasaamiset.

2.2. Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama, €	Käyttö-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	907 900		907 900	889 126	18 774	97,9
Maksutuotot	255 850		255 850	357 242	-101 392	139,6
Tuet ja avustukset	463 481		463 481	1 577 927	-1 114 446	340,5
Muut toimintatuotot						
Vuokratuotot	995 351		995 351	1 049 833	-54 482	105,5
Muut tuotot				7 459	-7 459	-100
Muut toimintatuotot	1 240 351		1 240 351	1 599 453	-359 102	129
Toimintatuotot	2 867 582		2 867 582	4 423 747	-1 556 165	154,3
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-8 693 651	-177 000	-8 870 651	-9 162 545	291 894	103,3
Palvelujen ostot	-29 942 011	-2 450 226	-32 392 237	-32 083 046	-309 191	99
Avustukset	-720 000		-720 000	-690 378	-29 622	95,9
Muut toimintakulut	-816 686	-63 864	-880 550	-797 807	-82 743	90,6
Toimintakulut	-41 729 429	-2 788 790	-44 518 219	-44 578 890	60 671	100,1
Toimintakate	-38 861 847	-2 788 790	-41 650 637	-40 155 143	-1 495 494	96,4
Verotulot	20 284 600	1 368 398	21 652 998	21 570 579	82 419	99,6
Valtionosuudet	19 658 031	115 891	19 773 922	19 852 613	-78 691	100,4
Rahoitustuotot ja -kulut	176 000	103 000	279 000	257 348	21 652	92,2
Vuosikate	1 256 784	-1 201 501	55 283	1 525 397	-1 470 114	2759,3
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 570 000		-1 570 000	-1 506 646	-63 354	96
Poistot ja arvonalentumiset	-1 570 000		-1 570 000	-1 506 646	-63 354	96
Tilikauden tulos	-313 216	-1 201 501	-1 514 717	18 750	-1 533 467	-1,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-313 216	-1 201 501	-1 514 717	18 750	-1 533 467	-1,2

Verotulot	TA2022	Muutos	TA2022+muuto	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama, €	Käyttö-%
Kunnan tulovero	15 368 600	47 713	15 416 313	15 333 891,80	82 421	99,5
Kiinteistövero	1 903 000	181 559	2 084 559	2 084 559,93	-1	100
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 013 000	1 139 126	4 152 126	4 152 126,93	-1	100
Verotulot	20 284 600	1 368 398	21 652 998	21 570 578,66	82 419	99,6

Valtionsuudet	TA2022	Muutos	TA2022+muuto	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama, €	Käyttö-%
Kunnan peruspalvelujen valtionsosuus						
Kunnan peruspalv. valtionos.(ilman tas.)	20 133 031	115 891	20 248 922	13 062 008,00	7 186 914	64,5
Verotuloihin perust. valtionos. tasaus				3 489 756,00	-3 489 756	-100
Kunnan peruspalvelujen valtionsosuus	20 133 031	115 891	20 248 922	16 551 764,00	3 697 158	81,7
Muut valtionsuudet						
Opetus- ja kultt.toimen muut valtionos.	-475 000		-475 000	-396 328,00	-78 672	83,4
Verotulomenetyksen kompensatio				3 697 177,00	-3 697 177	-100
Muut valtionsuudet	-475 000		-475 000	3 300 849,00	-3 775 849	-694,9
Valtionsuudet	19 658 031	115 891	19 773 922	19 852 613,00	-78 691	100,4

2.3. Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu €	TA2022	Muutos	TA+muutos	Toteuma 2022	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 256 784,00	-1 201 501,00	55 283,00	1 525 396,64	-1 470 113,64	-2659,3
Satunnaiset erät	0,00			0,00	0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	0,00	0,00	-688 921,29	688 921,29	
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 807 000,00	0,00	-1 807 000,00	-1 007 628,21	-799 371,79	44,2
Rahoitusosuudet investointeihin	200 000,00	0,00	200 000,00	40 000,00	160 000,00	80,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	0,00	608 679,24	608 679,24	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-350 216,00	-1 201 501,00	-1 551 717,00	477 526,38	-811 884,90	52,3
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset				115 166,67	115 166,67	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 500 000,00		-1 500 000,00	-1 463 340,00	36 660,00	-2,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 800 000,00		1 800 000,00	-3 000 000,00	-4 800 000,00	-266,7
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset					0,00	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos				-36 842,09	-36 842,09	
Vaihto-omaisuuden muutos				-256,72	-256,72	
Pitkäaikaisten saamisten muutos					0,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos				711 406,93	711 406,93	
Korottomien velkojen muutos				1 157 448,91	1 157 448,91	
Rahoituksen rahavirta	300 000,00	0,00	300 000,00	-2 516 416,30	-2 816 416,30	-938,8
Vaikutus maksuvalmiuteen	-50 216,00	-1 201 501,00	-1 251 717,00	-2 038 889,92	-1 988 673,92	158,9

2.4. Investointien toteutuminen

INVESTOINTIOHJELMA 2022 - 2024

KIINTEÄ OMAISUUS	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Kiinteän omaisuuden osto	200 000	200 000	110 000	90 000
Kiinteän omaisuuden myynti	200 000	200 000	132 322	67 678
Kiinteä omaisuus yhteensä	0	0	-22 322	22 322

TALONRAKENNUS	TA-2022	TA-2022+siirrot	Toteuma	Erotus
Koittilan koulu				
- aidan ja pihavarusteiden saneeraus	25 000	25 000	-7802	32 802
Beckerin koulu				
- Vesikatteen saneeraus	30 000	37 000	36805	195
- Valaistuksen saneeraus	25 000	18 000	12050	5 950
Kansis-keskus				
- Esteettömyysjärjestelyt	10 000	10 000	9323	677
95- osan saneeraus	25 000	0	0	0
Kalliolan koulu				
- Aitauksen saneeraus	25 000	25 000	2680	22 320
Lukio				
- Salaoja/sadevesi saneeraus	90 000	40 000	8993	31 007
- Valaistuksen saneeraus	25 000	25 000		25 000
Hyvinvointikeskus				
- Putkisaneeraus	50 000	18 000	0	18 000
- Keittiön lattiasaneeraus	30 000	62 000	61 939	61
Yritystilojen kunnostus	17 000	17 000		17 000
Päiväkoti				
- Uusi osasto	90 000	315 000	339 308	-24 308
Museo				
- Vesikatteen saneeraus, maalaus	20 000	20 000	10 886	9 114
Puulanhelmi				
- IV- ja toiminta saneeraus	50 000	0	0	0
Paloasema	50 000	0	0	0
Sähköautojen latauspisteet	20 000	20 000	0	20 000
Rakennusautomaation saneeraus	50 000	0	0	0
Kiinteistöjen peruskorjaus, erikseen nimetyt kohteet	10 000	10 000	0	10 000
Talonrakennus yhteensä	642 000	642 000	474 182	167 818
Valtionosuudet + investointituki			40 000	-40 000
TALONRAKENNUS NETTO	642 000	642 000	434 182	207 818

LIIKUNTA-ALUEET	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Jäähallin vesikatesaneeraus	15 000	15 000		15 000
Kankaistenlammen lähiliikuntapaikka (ehdollinen)	25 000	25 000		25 000
Kuntoportaati/Karhuvuoren liikuntapaikka	15 000	15 000		15 000
Liikunta-alueet yhteensä	55 000	55 000	0	55 000
Valtionosuudet + investointituki				0

LIIKUNTA-ALUEET NETTO	55 000	55 000	0	55 000
KAAVATIET	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Päällystyssaneeraukset (Säynetie, Lapastien klv)	50 000	55 000	54 835	165
Katuvalaistus				
- Valaistuksen muutos LED tekniikkaan	50 000	50 000	48 971	1 029
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas				
- Takojantie	30 000	5 000	0	5 000
Kalliolantien liikenneturvallisuus saneeraus	65 000	60 000	46 423	13 577
Liikenneturvallisuuskohteet	20 000	20 000	4 104	15 896
Asuinalueiden sorapintaisten katujen asfaltointien suunnittelu	25 000	25 000	9 298	15 702
Lastutien saneeraus	100 000	125 000	124 580	420
Kaavatiet yhteensä	340 000	340 000	288 211	51 789
Valtionosuudet + investointituki				0
KAAVATIET NETTO	340 000	340 000	288 211	51 789
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Kiviniemen leirintäalueen kehittäminen	50 000	50 000	0	50 000
Puulaan virtaavat vedet- hanke	10 000	10 000	1120	8 880
Tonttien tasaus	40 000	40 000	0	40 000
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	100 000	100 000	1 120	98 880
Valtionosuudet + investointituki				0
PUISTOT JA YLEISET ALUEET NETTO	100 000	100 000	1 120	98 880
IRTAIMISTO	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Kameravalvonnat	30 000	30 000	3 015	26 985
Kalliolan koulun irtaimisto	35 000	35 000	7 703	27 297
Beckerin koulun irtaimisto	35 000	35 000	18 975	16 025
hyppypatjojen suojat	15 000	15 000	18 700	-3 700
Kalustehankinnat yhteensä	115 000	115 000	48 393	66 607
Valtionosuudet + investointituki	0			0
KALUSTEHANKINNAT YHTEENSÄ	115 000	115 000	48 393	66 607
ICT-HANKINNAT	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Verkkopalvelut	10 000	10 000	0	10 000
Järjestelmät	40 000	40 000	15 646	24 354
Infra	20 000	20 000	0	20 000
ICT-hankinnat yhteensä	70 000	70 000	15 646	54 354
Valtionosuudet + investointituki				0
ICT-HANKINNAT YHTEENSÄ	70 000	70 000	15 646	54 354
Irtaimistohankinnat yhteensä	185 000	185 000	64 039	120 961
Valtionosuus	0	0	0	0

Irtaimistohankinnat netto	185 000	185 000	64 039	120 961
---------------------------	---------	---------	--------	---------

AINEETON KÄYTTÖMAISUUS	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Etelä-Savon pääomasijoitusrahasto	25 000	25 000	20 250	4 750
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	25 000	25 000	20 250	4 750

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 547 000	1 547 000	957 802	589 198
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	200 000	200 000	172 322	27 678
INVESTOINNIT NETTO	1 347 000	1 347 000	785 480	561 520

VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
Linjaverkoston saneeraus	150 000	150 000	40 559	109 441
Puhdistamolietteen käsittelyjärjestelmä	30 000	30 000	0	30 000
Puhdistamon saneeraus				
- hajukaasujen poisto	30 000	30 000	0	30 000
- lipeänsyötön saneeraus	40 000	40 000	9 268	30 732
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas				
- Takojantien vesihuolto	10 000	10 000	0	10 000
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	260 000	260 000	49 827	210 173
Valtionosuudet				0
VESI- JA VIEMÄRILAITOS NETTO	260 000	260 000	49 827	210 173

	TA-2022	Määrärahasiirrot	Toteuma	Erotus
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 807 000	1 807 000	1 007 629	799 371
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	200 000	200 000	172 322	27 678
INVESTOINNIT NETTO	1 607 000	1 607 000	835 307	771 693

2.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeam	käyttö-%
KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT 2021-						
MENOT	-1 701 291		-1 701 291	-1 810 651,09	109 360	106,4
TULOT	475 000		475 000	785 313,23	-310 313	165,3
NETTOMENOT	-1 226 291	0	-1 226 291	-1 025 337,86	-200 953	83,6
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT 2021-						
MENOT	-26 595 629	-2 116 226	-28 711 855	-28 268 099,90	-443 755	98,5
TULOT				910 719,11	-910 719	-100
NETTOMENOT	-26 595 629	-2 116 226	-28 711 855	-27 357 380,79	-1 354 474	95,3
HALLINTOPALVELUT 2021-						
MENOT	-2 163 303		-2 163 303	-2 313 066,49	149 763	106,9
TULOT	940 979		940 979	1 021 480,65	-80 502	108,6
NETTOMENOT	-1 222 324	0	-1 222 324	-1 291 585,84	69 262	105,7
KUNNANHALLITUS 2021-						
MENOT	-30 460 223	-2 116 226	-32 576 449	-32 391 817,48	-184 632	99,4
TULOT	1 415 979		1 415 979	2 717 512,99	-1 301 534	191,9
NETTOMENOT	-29 044 244	-2 116 226	-31 160 470	-29 674 304,49	-1 486 166	95,2

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeam	käyttö-%
SIVLA/HALLINTO- JA LTK-PALVELUT 2021-						
MENOT	-833 545	-290 000	-1 123 545	-1 239 848,17	116 303	110,4
TULOT	205 500		205 500	192 669,62	12 830	93,8
NETTOMENOT	-628 045	-290 000	-918 045	-1 047 178,55	129 134	114,1
ALAKOULUT 2021-						
MENOT	-2 795 735	-100 000	-2 895 735	-2 896 934,62	1 200	100
TULOT	28 500		28 500	44 146,38	-15 646	154,9
NETTOMENOT	-2 767 235	-100 000	-2 867 235	-2 852 788,24	-14 447	99,5
YLÄKOULU 2021-						
MENOT	-2 049 933		-2 049 933	-2 094 129,61	44 197	102,2
TULOT	10 000		10 000	18 952,14	-8 952	189,5
NETTOMENOT	-2 039 933	0	-2 039 933	-2 075 177,47	35 244	101,7
LUKIO 2021-						
MENOT	-898 910		-898 910	-900 107,16	1 197	100,1
TULOT	47 631		47 631	33 001,61	14 629	69,3
NETTOMENOT	-851 279	0	-851 279	-867 105,55	15 827	101,9
VARHAISKASVATUS 2021-						
MENOT	-2 259 672	-77 000	-2 336 672	-2 420 226,22	83 554	103,6
TULOT	158 750		158 750	406 795,87	-248 046	256,2
NETTOMENOT	-2 100 922	-77 000	-2 177 922	-2 013 430,35	-164 492	92,4
HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA 2021-						
MENOT	-971 010		-971 010	-970 078,54	-931	99,9
TULOT	131 600		131 600	167 067,52	-35 468	127
NETTOMENOT	-839 410	0	-839 410	-803 011,02	-36 399	95,7
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2021-						
MENOT	-9 808 805	-467 000	-10 275 805	-10 521 324,32	245 519	102,4
TULOT	581 981		581 981	862 633,14	-280 652	148,2
NETTOMENOT	-9 226 824	-467 000	-9 693 824	-9 658 691,18	-35 133	99,6

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeam	käyttö-%
TEKLA/HALLINTO- JA LTK-PALVELUT 2021-						
MENOT	-764 772		-764 772	-661 838,37	-102 934	86,5
TULOT	83 000		83 000	80 620,05	2 380	97,1
NETTOMENOT	-681 772	0	-681 772	-581 218,32	-100 554	85,3
RAKENNUS- JA ALUETEKNIikka 2021-						
MENOT	-2 434 987	-205 564	-2 640 551	-2 789 441,94	148 891	105,6
TULOT	2 330 167		2 330 167	2 400 125,61	-69 959	103
NETTOMENOT	-104 820	-205 564	-310 384	-389 316,33	78 932	125,4
RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT 2021-						
MENOT	-1 015 184		-1 015 184	-1 003 040,24	-12 144	98,8
TULOT	990 324		990 324	1 011 045,99	-20 722	102,1
NETTOMENOT	-24 860	0	-24 860	8 005,75	-32 866	-32,2
VESIHUOLTOLAITOS 2021-						
MENOT	-446 027		-446 027	-507 129,75	61 103	113,7
TULOT	666 700		666 700	647 511,68	19 188	97,1
NETTOMENOT	220 673	0	220 673	140 381,93	80 291	63,6
TEKNISET PALVELUT 2021-						
MENOT	-4 660 970	-205 564	-4 866 534	-4 961 450,30	94 916	102
TULOT	4 070 191		4 070 191	4 139 303,33	-69 112	101,7
NETTOMENOT	-590 779	-205 564	-796 343	-822 146,97	25 804	103,2

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeam	käyttö-%
KANGASNIEMEN KUNTA 2021-						
MENOT	-44 929 998	-2 788 790	-47 718 788	-47 874 592,10	155 804	100,3
TULOT	6 068 151		6 068 151	7 719 449,46	-1 651 298	127,2
NETTOMENOT	-38 861 847	-2 788 790	-41 650 637	-40 155 142,64	-1 495 494	96,4

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma

ulkoinen

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	889 125,72	783 801,81
Maksutuotot	357 241,55	370 067,61
Tuet ja avustukset	1 577 926,96	821 159,14
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	1 049 832,70	1 050 403,77
Muut tuotot	7 459,26	29 650,06
Muut toimintatuotot	1 599 453,00	1 084 926,03
Toimintatuotot	4 423 747,23	3 059 954,59
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-7 016 586,77	-6 672 477,14
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 865 007,51	-1 784 795,22
Muut henkilösivukulut	-280 950,35	-200 845,13
Henkilösivukulut	-2 145 957,86	-1 985 640,35
Henkilöstökulut	-9 162 544,63	-8 658 117,49
Palvelujen ostot	-32 083 045,84	-30 296 323,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 845 115,36	-1 463 837,44
Avustukset	-690 377,53	-743 904,20
Muut toimintakulut	-797 806,51	-659 278,28
Toimintakulut	-44 578 889,87	-41 821 460,43
Toimintakate	-40 155 142,64	-38 761 505,84
Verotulot	21 570 578,66	21 798 483,48
Valtionosuudet	19 852 613,00	19 372 528,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 717,42	1 654,20
Muut rahoitustuotot	344 505,06	302 981,50
Korkokulut	-80 982,97	-59 010,10
Muut rahoituskulut	-11 891,89	-548,74
Rahoitustuotot ja -kulut	257 347,62	245 076,86
Vuosikate	1 525 396,64	2 654 582,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 506 646,21	-1 565 681,56
Poistot ja arvonalentumiset	-1 506 646,21	-1 565 681,56
Tilikauden tulos	18 750,43	1 088 900,94
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	18 750,43	1 088 900,94

3.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

€	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 525 396,64	2 654 582,50
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-688 921,29	-156,46
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 007 628,21	-724 376,10
Rahoitusosuudet investointeihin	40 000,00	40 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	608 679,24	13 955,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	477 526,38	1 984 005,78
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	115 166,67	115 166,67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 463 340,00	-1 463 340,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	-1 200 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-36 842,09	8 310,81
Vaihto-omaisuuden muutos	-256,72	204,91
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	711 406,93	880 598,62
Korottomien velkojen muutos	1 157 448,91	-218 946,19
Rahoituksen rahavirta	-2 516 416,30	-1 880 820,79
Rahavarojen muutos	-2 038 889,92	103 185,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	271 089,08	2 309 979,00
Rahavarat 1.1.	-2 309 979,00	-2 206 794,00
	-2 038 889,92	103 185,00

3.3. Tase

Tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	57.647,95	75.561,19
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4.135.578,32	4.059.159,63
Rakennukset	17.079.543,79	17.175.168,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9.213.921,99	9.590.922,97
Koneet ja kalusto	84.730,17	111.798,05
Muut aineelliset hyödykkeet	140.029,83	140.029,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7.026,04	242.290,89
Aineelliset hyödykkeet	30.660.830,14	31.319.369,94
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	6.041.429,51	6.041.429,51
Kuntayhtymäosuudet	1.696.918,11	1.696.918,11
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	84.606,28	84.606,28
Muut osakkeet ja osuudet	531.324,93	526.211,84
Osakkeet ja osuudet	8.354.278,83	8.349.165,74
Muut lainasaamiset	911.602,74	1.026.769,41
Muut saamiset	8.530,50	8.530,50
Sijoitukset yhteensä	9.274.412,07	9.384.465,65
PYSYVÄT VASTAAVAT	39.992.890,16	40.779.396,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	9.440,59	10.392,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus, aineet ja tarvikkeet varasto	46.327,28	46.070,56
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1.058.140,00	1.610.998,00
Pitkäaikaiset saamiset	1.058.140,00	1.610.998,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	431.904,26	416.403,35
Lainasaamiset	149.770,00	190.345,00
Muut saamiset	261.355,48	159.815,12
Siirtosaamiset	717.472,45	952.487,65
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1.560.502,19	1.719.051,12
Saamiset yhteensä	2.618.642,19	3.330.049,12
Rahat ja pankkisaamiset	271.089,08	2.309.979,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2.936.058,55	5.686.098,68
VASTAAVAA	42.938.389,30	46.475.887,61

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18.417.900,51	18.417.900,51
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8.616.228,94	7.527.328,00
Tilikauden yli-/alijäämä	18.750,43	1.088.900,94
OMA PÄÄOMA	27.052.879,88	27.034.129,45
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		212.564,00
PAKOLLISET VARAUKSET		212.564,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	630.649,03	668.442,68
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5.340.464,00	6.803.804,00
Saadut ennakot	8.550,00	8.550,00
Muut velat	228.943,99	218.500,83
Pitkäaikainen	5.577.957,99	7.030.854,83
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4.000.000,00	7.000.000,00
Lainat muilta luotonantajilta	1.463.340,00	1.463.340,00
Ostovelat	2.155.846,74	1.324.690,05
Muut velat	152.519,85	145.723,29
Siirtovelat	1.905.195,81	1.596.143,31
Lyhytaikainen	9.676.902,40	11.529.896,65
VIERAS PÄÄOMA	15.254.860,39	18.560.751,48
VASTATTAVAA	42.938.389,30	46.475.887,61

3.4. Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma

ulkoinen, 1 000 €

	2022	2021
Toimintatuotot	31 779 707,84	29 403 777,23
Toimintakulut	-70 822 107,70	-67 185 389,83
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-49 553,77	-20 758,50
Toimintakate	-39 091 953,63	-37 802 371,10
Verotulot	21 570 578,66	21 798 483,48
Valtionosuudet	19 852 613,00	19 372 528,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 450,09	10 897,96
Muut rahoitustuotot	356 358,18	296 701,42
Korkokulut	-169 826,33	-130 323,22
Muut rahoituskulut	-52 294,07	-1 753,77
Vuosikate	2 477 925,90	3 544 162,77
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 705 714,53	-2 482 174,87
Arvonalentumiset	-346 798,15	-3 052 512,68
Satunnaiset erät	21 332,54	0
Tilikauden tulos	-553 254,24	1 061 987,90
Tilinpäätössiirrot	-13,99	697,4
Vähemmistöosuudet	35 405,01	40 569,72
Tuloksen oikaisuerät		
Tilikauden yli-/alijäämä	-517 863,22	1 103 255,02

3.5. Konsernin rahoituslaskelma

KANGASNIEMEN KUNTAKONSERNI

RAHOITUSLASKELMA €

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 477 925,89		3 544 162,77	
Satunnaiset erät	21 332,54			
Tulorahoituksen korjaukset	-1 291 386,47	1 207 871,96	464 172,24	4 008 335,01
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 349 509,82		-724 376,10	
Rahoitusosuudet investointeihin	42 429,83		40 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	835 760,88	-1 471 319,11	13 955,84	-670 420,26
Toiminnan ja investointien rahavirta		-263 447,15		3 337 914,75
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-191,49			
Antolainasaamisten vähennykset	115 166,67	114 975,18	119 505,15	119 505,15
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	841 260,80		981 389,72	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 921 588,98		-1 463 340,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 865 490,78	-3 945 818,96	-1 544 868,20	-2 026 818,48
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-37 616,89		20 366,47	
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 834,70		31 267,63	
Saamisten muutos	-172 191,82		1 028 889,98	
Korottomien velkojen muutos	1 868 141,23	1 653 497,82	-6 181,90	1 074 342,18
Rahoituksen rahavirta		-2 177 345,96		-832 971,15
Rahavarojen muutos		-2 440 793,11		2 504 943,60
Rahavarat 31.12.	2 166 110,95		4 603 492,80	
Rahavarat 1.1.	4 606 904,05	-2 440 793,10	2 958 957,43	
	-2 440 793,10		1 644 535,37	

3.6. Konsernitase

Konsernitase, 1 000 €	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	164 432,68	208 762,21
Muut pitkävaikutteiset menot	36 586,56	36 586,56
Aineettomat hyödykkeet	201 019,24	245 348,77
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 466 139,32	4 390 224,11
Rakennukset	26 392 431,04	25 278 332,23
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 477 305,21	9 846 559,50
Koneet ja kalusto	693 436,36	760 934,33
Muut aineelliset hyödykkeet	166 341,13	201 345,72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 852,77	1 637 958,63
Aineelliset hyödykkeet	41 216 505,83	42 115 354,52
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	155 368,29	227 044,93
Muut osakkeet ja osuudet	611 460,02	612 785,08
Muut lainasaamiset	298 626,63	402 793,30
Muut saamiset	18 734,03	18 542,54
Sijoitukset	1 084 188,97	1 261 165,85
PYSYVÄT VASTAAVAT	42 501 714,04	43 621 869,14
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	144 056,81	197 626,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	195 711,04	190 876,34
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1 058 240,98	1 611 102,69
Lyhytaikaiset saamiset	4 923 291,34	4 162 294,76
Saamiset	5 981 532,32	5 773 397,45
Rahoitusarvopaperit		245 359,62
Rahat ja pankkisaamiset	2 170 748,82	4 362 591,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 347 992,18	10 572 224,98
VASTAAVAA	50 993 763,03	54 391 720,65

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 417 536,51	18 417 585,59
Muut omat rahastot	42 989,41	121 349,30
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 102 824,64	-28 892,33
Tilikauden yli-/alijäämä	-517 863,23	1 102 574,42
OMA PÄÄOMA	19 045 487,33	19 612 616,98
VÄHEMMISTÖOSUUDET	72 614,06	108 018,68
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	-0,01	
Vapaaehtoiset varaukset		0,01
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-0,01	0,01
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	339 758,50	1 007 520,07
PAKOLLISET VARAUKSET	339 758,50	1 007 520,07
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	785 694,41	876 881,02
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	15 617 511,70	16 848 898,79
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	242 698,89	232 313,96
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	6 083 381,36	8 786 812,61
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 806 616,79	6 918 661,53
VIERAS PÄÄOMA	30 750 208,74	32 786 686,89
VASTATTAVAA	50 993 763,03	54 391 720,65

3.7. Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö: Vesihuoltolaitos

KANGASNIEMEN KUNTA TULOSLASKELMA	VESI- JA VIEMÄRILAITOS	
	Vuosi 2022	Vuosi 2021
Liikevaihto	647 431,96	618 601,83
Varastojen lisäys/vähennys(-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tulot yhteensä	647 431,96	618 601,83
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	-173 817,35	-125 374,38
Palvelujen ostot	-84 261,92	-54 949,59
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-180 806,05	-175 835,70
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-49 369,42	-49 876,00
Muut henkilösivukulut	-5 855,92	-5 705,86
Henkilöstökulut yhteensä	-236 031,39	-231 417,56
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-211 740,06	-210 687,15
Liiketoiminnan muut kulut	-12 939,37	-12 259,76
Menot yhteensä	-718 790,09	-634 688,44
Liikelylijäämä(-alijäämä)		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00	0,00
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Tilikauden ylijäämä	-71 358,13	-16 086,61

VESIHUOLTOLAITOS 2021 -

Tase	Tase	Tase
VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yht.	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	60 467,65	60 467,65
Rakennukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 536 286,95	4 698 200,19
Koneet ja kalusto	10 125,97	10 125,97
Aineelliset hyödykkeet yht.	4 606 880,57	4 768 793,81
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 606 880,57	4 768 793,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	128 564,50	136 745,97
Korottomat saamiset kunnalta	98 736,58	174 000,07
Saamiset yhteensä	227 301,08	310 746,04
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	227 301,08	310 746,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 834 181,65	5 079 539,85
VASTATTAVAA	Tase	Tase
	31.12.2021	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 454 166,46	4 655 363,35
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	190 797,56	206 884,17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-71 358,13	-16 086,61
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 573 605,89	4 846 160,91
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksuvelat	228 943,99	218 500,83
Korottomat velat kunnalta		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	228 943,99	218 500,83
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Ostovelat	31 631,77	14 878,11
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	31 631,77	14 878,11
Vieras pääoma yhteensä	260 575,76	233 378,94
	4 834 181,65	5 079 539,85

KANGASNIEMEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	140 381,93	194 600,54
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-71 358,13	-16 086,61
Poistot ja arvonalentumiset	211 740,06	210 687,15
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
Tuloverot		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-49826,82	-24531,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	90 555,11¹	170 069,07
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	8 181,47 ¹	3 931,00
Korottomien velkojen muutos	-98 736,58	-174 000,07
Rahoituksen rahavirta	-90 555,11	-170 069,07
Rahavarojen muutos		
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat 1.1.		

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailuilla markkinoilla.

	2022	2021
Tehomet II -halli		
TULOSLASKELMA, €		
Liikevaihto	43 087,02	41 004,60
Menot		
Palvelujen ostot	-24,19	-2 624,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-305,97	
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-84761,48	-84 752,46
Menot yhteensä	-85091,64	-87 377,24
Rahoitustuotot- ja kulut	0,00	0,00
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00
Tilikauden alijäämä	-42 004,62	-46 372,64

Vuokra muodostuu noteerauspäivän koron mukaisesti teollisuuskiinteistön tasearvosta 1 321 222,50 € (31.12.2021) laskettuna 4,5 %, mikä puolivuositain tarkistetaan.

Vuokralainen hoitaa kaikki kiinteistöön kohdistuvat käyttö- ja ylläpitokustannukset.

4. Liitetiedot

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

2 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai yleisohjeesta poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset: ei ilmoitettavaa

Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin: ei ilmoitettavaa

Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa: edellisen tilikauden liitetietoja on muutettu niiltä osin, kun huomattu niissä korjattavaa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä: ei ilmoitettavaa

3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty siltä osin kuin konserniyhteisöiltä on saatu tiedot em. eristä. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset: Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin ylijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisuja on tehty.

Osakkuusyhteisöt: As Oy Tukihaka (omistusosuus 34,29 %) ja As Oy Kangasniemen Jokipelto (omistusosuus 25,54 %)

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät: ei ole käytetty

Poikkeavat tilikaudet: ei ole

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6 Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2022	2021	2022	2021
Ulkoiset erät				
Kunnanhallitus (sis.sos.ja terv.palv)	27 847 845	27 743 815	1 917 660	571 600
Sivistystoimi	782 646	0	781 286	718 195
Tekniset palvelut	3 069 296	339 155	1 724 800	1 770 157
Toimintatuotot yhteensä	31 699 787	28 082 970	4 423 746	3 059 952
7 Verotulojen erittely			2 022	2 021
Kunnallisvero			15 333 892	15 415 631
Kiinteistövero			2 084 560	1 983 842
Yhteisövero			4 152 127	4 399 011
Verotulot yhteensä			21 570 579	21 798 484
8 Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset			2022	2021
Valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset			13 062 008	14 525 738
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus			3 489 756	2 035 404
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-396 328	-465 646
Verotulomenetysten kompensatio			3 697 177	3 277 032
Valtionosuudet yhteensä			19 852 613	19 372 528

9 Palvelujen ostot, ulkoiset		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	28 644 093	27 125 192
Muiden palveluiden ostot	3 438 952	3 171 131
	32 083 045	30 296 323

10 Valtuustoryhmille toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11 Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Vuoden 2012 poistoajoissa on huomioitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 15.11.2011 antama yleisohje.

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.3.2013.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:

Rakennukset	tasapoisto	25-40 vuotta
Kadut ja tiet	tasapoisto	20 vuotta
Muut kiinteät rakenteet	tasapoisto	10-40 vuotta
Autot ja kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta
ATK-laitteet ja ohjelmat	tasapoisto	3 vuotta
Koneet ja kalusto	tasapoisto	3-5 vuotta

12 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Purettu Etelä-Savon sairaanhoitopiiriin alijäämävaraus 212 564 €.

13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	540 119	
Rakennusten luovutusvoitot	940	
Muut luovutusvoitot	0	
Luovutusvoitot yhteensä	541 059	2 368
Muut toimintakulut		
Kiinteistön luovutustappio	64 702	
Luovutustappiot yhteensä	64702	2212

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ilmoitettavaa

15 Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0	0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	260698	258196
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	260698	258196

16 Erittely poistoeron muutoksista

Ei muutoksia.

17 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomaalennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu: Ei ilmoitettavaa**18 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittämenetelmät: Ei tehtyjä arvonkorotuksia**

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

20- OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Kuntakonsernin osuus (euroa)

22

	Kotipaikka	Omistus- osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt						
Kangasniemen Vuokratalot Oy	K-niemi	100 %	403 718		3 755 175	94 475
Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	K-niemi	91,96 %	3 114 514		20 545	-443 509
Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	K-niemi	100 %	186 750		197 674	0
Kangasniemen Matkakiinteistö	K-niemi	60 %	429 523		3 683	5 056
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon Maakuntaliitto	Mikkeli	3,79 %	41 449		28 690	-2 084
Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri	Mikkeli	5,47 %	1 618 017		11 601 410	207 540
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	1,67 %	429 852		516 398	19 478
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Tukihaka 14 huoneistoa	K-niemi	34,29 %	45 430		293 353	-50 643
As Oy Kangasniemen Jokipelto 3 huon	K-niemi	25,54 %	60 049		690	-720
Asunto-osakkeet						
		Omistus- osuus	Osakkeet kunta kpl	Osakepääoma yhteensä		Huoneisto
As Oy Kanerva	K-niemi	7,53 %	650		8634	1
As Oy Kangasniemen Mäkirinne	K-niemi	2,53 %	38		1503	1
As Oy Puulavedenkatu	K-niemi		74			1
As Oy Majalanhovi	K-niemi		570			1
As Oy Kangasniemen Kotikangas	K-niemi		2070			1
Muut osakkeet						
As Oy Ainolanhaka	K-niemi			89		
Jyvässeudun Ajoharjoittelurata Oy	Jyväskylä			4		
Nordic Baltinc Holding FDR				1189		
Metsä Board Oyj				411		
Suur-Savon Sähkö Oy				2514		
Puula Golf	K-niemi			4		
Kuntarahoitus Oy	Helsinki			5000		
Etelä-Savon tietohallinto OY/ICT KPK	Mikkeli			6024		

Kunnalla on Ki Oy Kunnantalon osakkeita sijoituksissa 4,6 miljoonan euron arvosta. Kiinteistö on pääosin kunnan omassa käytössä. Kunnalla ei ole tilinpäätöksen laatimishetkellä suunnitelmia luopua kunnantalon käytöstä. Kunta tulee määrittelemään kiinteistön käyttöarvon osalta kuluvan vuoden aikana, mikä saattaa aiheuttaa arvostusriskiä yhtiön osakkeisiin.

23 Saamisten erittely				
	2022		2021	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
kunta				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	523 976		534 976	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	523 976		534 976	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset	2 650			
Siirtosaamiset	437 240			
Yhteensä	439 890			
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				

24 Siirtosaamiset	2022	2021
Läsäkosken kauppahintasaamiset	137 480	165 980
Muut siirtosaamiset, Essote	437 240	638 044
Muut tulojäämät	142 753	
	717 472	804 024

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot				
25 Oman pääoman erittely	Kunta	Konserni	Kunta	Konserni
	2022	2022	2021	2021
Peruspääoma 1.1.	18 417 900	18 417 900	18 417 900	18 417 900
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	18 417 900	18 417 900	18 417 900	18 417 900
Rahastopääomat				
Ylikurssirahasto				
Arvonkorotusrahasto				
Muut rahastot	0	42 989	0	121 349
Rahastopääomat 31.12.	0	42 989	0	121 349
Edellisten kausien yli/alijäämä	8 616 228	1 102 824	7 527 328	-28 892
Tilikauden yli/alijäämä	18 750	-517 863	1 088 900	1 102 574
Oma pääoma yhteensä	27 052 879	19 045 850	27 034 128	19 612 931

Korjattu viime vuoden vertailulukua

27 Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka eräänyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Rah.- ja vak.laitoksilta, Essote	0	0		
Rah. ja vak.laitoksilta, Vaalijan ky	17 022 049	17 242 396		
Nordea			0	0
Kuntarahoitus Oy	5 577 958	8 267 144	5 577 958	8 267 144
	22 600 007	25 509 540	5 577 958	8 267 144

28 Erittely liikkeelle lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei raportoitavaa.

29 Pakollinen varaus	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2022	2021	2022	2021
Esshp, pakollinen varaus	552 322	1 007 520	0	212 564

30 Velkojen erittely

	Kunta	Kunta
	2022	2021
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat, Kunnantalo	6 858	5 943
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat, Vaalijalan ky	0	0
Ostovelat, Esshp ky	1 067 265	396 546

	2022	2021
31 Shekkilimiittivelka, Op-Pohjola	1 000 000	1 000 000
Tästä käyttämättä oleva määrä	1 000 000	1 000 000

	2022	2021
32 Liittymismaksuvelat	228 944	218 500

33 Erittely siirtovelosta	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus, Essote	1 951 144	1 298 120	855 780	827 019
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus, Vaalijala	10 593	131 598		
Korkojaksotukset	27 537	33 684	27 537	33 684
Valtionosuusennakot	383 077	257 791	383 077	257 791
Siirtovelat yhteensä	2 372 351	1 721 193	1 266 394	1 118 494

34 Velat, joista kunta on antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Ei ilmoitettavaa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

35- Vastuusitoumukset	2022	2021
37 Kunnan omasta velasta		
Kiinnitykset		
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Kangasniemen Vuokratalot		
Jäljellä oleva pääoma	3 190 836	3 344 274
Muiden puolesta annetut takaukset		
Kangasniemen Vanhustentalosäätiö	587 025	616 957
Itäkankaan vesiosuuskunta	72 000	108 000
Ki Oy Myrskytalo	320 005	343 185
Harvel Kiinteistöt Oy		
Jäljellä oleva pääoma	979 030	1 068 142
Takaukset yhteensä		
Jäljellä oleva pääoma	4 169 866	4 412 416
Vakuudet ja takaukset yht.	4 169 866	4 412 416

38 Leasing-vastuut, ilman arvonlisäveroa	Kunta	
	2022	2021
Handelsbanken		
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	0	0
myöhemmin maksettavat		
Danske Bank		
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 400	2 976
myöhemmin maksettavat	4 200	8 184
Pohjola Pankki Oyj		
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	89 320	83 032
myöhemmin maksettavat	71 246	98 677
Nordea		
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	514	1 026
myöhemmin maksettavat	0	513
Vuokravastuut, ilman arvonlisäveroa		
Salico		
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat	218 268	0
myöhemmin maksettavat	873 072	0

Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	2 022	2 021
Kangasniemen Vuokralatot		
jäljellä oleva pääoma	3 344 274	3 625 639
Kuntayhtymät		
Vuokravastuut		
Etelä-Savon Maakuntaliitto		
Vuokravastuut:		
Seuraavalla tilikaudella maksettava	254 324	
Myöhemmin maksettava	0	
Leasingvastuut:		
Seuraavalla tilikaudella maksettava	127	
Myöhemmin maksettava	50	
Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri		
Vuokravastuut:		
Seuraavalla tilikaudella maksettava	394 004	394 004
Myöhemmin maksettava	665 480	665 480
Leasingvastuut:		
Seuraavalla tilikaudella maksettava	87 958	48 027
Myöhemmin maksettava	132 155	50 433
Vaalijalan kuntayhtymä		
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä:		
Seuraavalla tilikaudella maksettava	17 797	27 353
Myöhemmin maksettava	49 321	92 226

39 Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	2 022	2 021
Kangasniemen Vuokralatot		
Jäljellä oleva pääoma	3 344 274	3 625 639

40		2022	2021
	Kuntien osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuusta 31.12. kattamattomista takausvastuista	39 594 333	37 557 005
	Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	22 897	24 602

41 Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestellyt

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestellyt		
Muut taloudelliset vastuut	Kunta	
	2022	2021
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 548 805	1 847 907

Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12.2022

	Arvonlisä- verot	Oman käytön veron peruste	Oman käytön ALV	ALV-vastuu 2022	ALV-vastuu 2021
v. 2013 valmistuneet					
	4060,09			0,00	406,01
	238259,31			0,00	23825,93
	3568,80			0,00	356,88
	1935,48			0,00	193,55
	4432,93			0,00	443,29
	14013,60			0,00	1401,36
v. 2014 valmistuneet					
	8101,50			810,15	1620,30
	3289,44			328,94	657,89
10 %	4433,75			443,38	886,75
	3723,89			372,39	744,78
	2720,39			272,04	544,08
v. 2015 valmistuneet					
	1872,00			374,40	561,60
	2581,20			516,24	774,36
	3071,28			614,26	921,38
20 %	10941,34			2188,27	3282,40
	213778,92			42755,78	64133,68
	183317,44			36663,49	54995,23
	181068,11			36213,62	54320,43
v. 2016 valmistuneet					
	9178,46			2753,54	3671,38
	562,10			168,63	224,84
	8356,84			2507,05	3342,74
	3044,91			913,47	1217,96
30 %	2669,00			800,70	1067,60
	15780,75			4734,23	6312,30
	1168,80			350,64	467,52
	2366,40			709,92	946,56
	1128,00			338,40	451,20
v.2017 valmistuneet					
	1710,79			684,32	855,40
40 %	2343009,87			937203,95	1171504,94
	452551,61			181020,64	226275,81
	1017,12			406,85	508,56
v.2018 valmistuneet					
	4207,20			2103,60	2524,32
50 %	13897,29			6948,65	8338,37
	1108,01			554,01	664,81
	786,18			393,09	471,71
	35909,44			17954,72	21545,66
	1960,11			980,06	1176,07
	1443,88			721,94	866,33
	25716,22			12858,11	15429,73

v.2019 valmistuneet				
	Koittilan koulu, ikkunat	6029,03	3617,42	4220,32
60 %	Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	17259,72	10355,83	12081,80
	Terveyskeskus, paloilmoin ja sprinklaus	26185,88	15711,53	18330,12
	Yritystilojen kunnostus, LM-halli/Hankkija	759,12	455,47	531,38
	Yritystilojen kunnostus, Rantatori, ravintolarakennus	1759,64	1055,78	1231,75
	Kalliolan päiväkotiki, sisäpintasaneeraus	940,39	564,23	658,27
	Museo, vesikatesaneeraus	21046,88	12628,13	14732,82
	Niirasen päiväkotiki	6524,32	3914,59	4567,02
	Jäähalli, nosto-oven saneeraus	1014,11	608,47	709,88
	Jäähalli, juoksuuoran saneeraus	1768,24	1060,94	1237,77
v.2020 valmistuneet				
	Koittilan koulu, sadevesi- ja pihasaneeraus	5760,00	4032,00	4608,00
	Beckerin koulu, pimennysverhot	2410,06	1687,04	1928,05
	Beckerin koulu, sisäkäyntisaneeraus	2290,09	1603,06	1832,07
70 %	Lukio, lukituksen saneeraus	1806,80	1264,76	1445,44
	Ravintola Puulaaki, terassi	2482,83	1737,98	1986,26
	Päiväkotiki, IV-koneen saneeraus	17877,14	12514,00	14301,71
	Tehomet 2-halli, vesikatteen saneeraus	30370,40	21259,28	24296,32
v.2021 valmistuneet				
	Koittilan koulu, lämmitysjärjestelmän saneeraus	16522,93	13218,34	14870,64
	Beckerin koulu, lukitusaneeraus	3520,81	2816,65	3168,73
80 %	Kalliolan koulu, julkisivu- ja sadevesisaneeraus	33121,62	26497,30	29809,46
	Lukio, aluerakenteiden saneeraus	1908,48	1526,78	1717,63
	Päiväkotiki, sadevesisaneeraus	11640,24	9312,19	10476,22
	Päiväkotiki, pihakatos	1368,00	1094,40	1231,20
v. 2022 valmistuneet				
	Koittilan koulu, aidan ja pihavarusteiden saneeraus	3055,85	2750,27	
90 %	Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	9196,64	8276,98	
	Beckerin koulu, valaistuksen saneeraus	2528,56	2275,70	
	Kansis-keskus, esteettömyysjärjes telyt	2237,55	2013,80	
	Lukio, salaoja/sadevesisaneeraus	940,32	846,29	
	Lukio, valaistuksen saneeraus	1217,88	1096,09	
	Hyvinvointikeskus, putkisaneeraus	156,24	140,62	
	Hyvinvointikeskus, keittiön lattiasaneeraus	13013,68	11712,31	
	Päiväkotiki, uusi osasto	80161,80	72145,62	
	Museo, vesikatteen saneeraus, maalaus	2612,57	2351,31	

Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., Kangasniemen kunta

1 548 804,62 1 847 906,56

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pikävaik. menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taide-esineet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	38 974,63	36 586,56	75 561,19	4 059 159,63	17 175 168,57	9 590 922,97	111 798,05	140 029,83	242 290,89	31 319 369,94
Lisäykset tilikauden aikana	15 646,20		15 646,20	110 000,00	487 651,80	339 158,28	48 393,01			985 203,09
Rahoitusosuudet tilikaudella					-53 471,08					-53 471,08
Vähennykset tilikauden aikana				-33 581,31	-83 603,73					-117 185,04
Siirrot erien välillä					233 101,17	2 134,64			-235 235,81	
Tilikauden poisto	-33 559,44		-33 559,44	-679 302,94	-718 293,90	-75 460,89			-29,04	-1 473 086,77
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Poistamaton hankintameno 31.12.	21 061,39	36 586,56	57 647,95	4 135 578,32	17 079 543,79	9 213 921,99	84 730,17	140 029,83	7 026,04	30 660 830,14
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 061,39	36 586,56	57 647,95	4 135 578,32	17 079 543,79	9 213 921,99	84 730,17	140 029,83	7 026,04	30 660 830,14
Olennaiset lisäpoistot										
Erittely olennaisista lisäpoistoista										

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkuus-yhteisöosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	6 041 429,51	1 696 918,11		84 606,28	8 349 165,74
Lisäykset				526 211,84	20 250,00
Vähennykset				20 250,00	-15 136,91
Siirrot erien välillä				-15 136,91	
Hankintameno 31.12.	6 041 429,51	1 696 918,11		84 606,28	8 354 278,83
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 041 429,51	1 696 918,11		84 606,28	8 354 278,83

Saamiset

	Joukkovelkakirjasaamiset, muut lainasaamiset ja muut saamiset			Yhteensä
	Saamiset tytäryhteisöiltä	Muut lainasaamiset	Muut saamiset	
Alkusaldo	534 976,10	491 793,31	8 530,50	1 035 299,91
Vähennykset	-11 000,00	-104 166,67		-115 166,67
Loppusaldo	523 976,10	387 626,64	8 530,50	920 133,24
Saldo 31.12.2022	523 976,10	387 626,64	8 530,50	920 133,24

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Kunta	Kunta
	2022	2021
Vakinaiset	144	141
Määräaikaiset	33	33
Työllistetyt+oppisopimus	14	14
Henkilöstö yhteensä	191	188

Tehtäväalue	Summa / Teoreettinen HTV
Alakoulu	40,7
Määräaikainen	8,0
Sijainen	3,3
Tilapäinen	0,0
Työllistetty	0,2
Vakinainen	29,1
Aluetekniikka	3,1
Määräaikainen	2,1
Vakinainen	1,0
Elinkeinopalvelut	0,5
Määräaikainen	0,5
Hallinto (Varhaiskasvatus)	1,6
Määräaikainen	0,7
Vakinainen	0,9
Hallinto ja lautakunta	5,5
Määräaikainen	1,2

Työllistetty	0,3
Vakinainen	4,0
Hallinto- ja lautakuntapalvelut	4,0
Määräaikainen	1,0
Vakinainen	3,0
Hallintopalvelut	2,6
Määräaikainen	0,0
Vakinainen	2,6
Kaavoitus ja maankäyttö	0,1
Vakinainen	0,1
Kiinteistökeskus	4,3
Sijainen	0,1
Vakinainen	4,2
Kirjastoimi	6,8
Muu määräaikainen	0,0
Määräaikainen	2,3
Sijainen	0,1
Vakinainen	4,4
Kulttuuritoimi	1,3
Muu määräaikainen	0,0
Määräaikainen	0,3
Vakinainen	1,0
Kuntalaispalvelut	6,7
Sijainen	0,0
Työllistetty	1,0
Vakinainen	5,7
Liikuntatoimi	5,2
Määräaikainen	0,5
Sijainen	0,7
Vakinainen	4,0
Lukio	8,5
Määräaikainen	0,5
Sijainen	0,4
Vakinainen	7,6
Nuorisotoimi	3,8
Muu määräaikainen	0,0
Määräaikainen	2,5
Sijainen	0,5
Vakinainen	0,8
Perhepäivähoito	5,2
Määräaikainen	0,9
Sijainen	0,6
Vakinainen	3,8
Puhtauspalvelut	7,9
Määräaikainen	0,1
Vakinainen	7,8

Päiväkoti	40,7
Määräaikainen	11,1
Sijainen	6,0
Tilapäinen	0,0
Työllistetty	0,7
Vakinainen	22,9
Rakennusvalvonta	1,0
Vakinainen	1,0
Ruokapalvelut	12,0
Määräaikainen	1,1
Sijainen	0,0
Vakinainen	10,9
Tietohallintopalvelut	3,3
Työllistetty	0,3
Vakinainen	3,0
Työllistämispalvelut	13,4
Määräaikainen	1,4
Työllistetty	10,0
Vakinainen	2,0
Vesilaitos	2,0
Vakinainen	2,0
Viemärlaitos	1,5
Vakinainen	1,5
Yläkoulu	20,3
Määräaikainen	2,7
Sijainen	2,0
Vakinainen	15,6
(tyhjä)	0,7
Määräaikainen	0,3
Vakinainen	0,4
Kaikki yhteensä	202,5

43	Henkilöstökulut	2022	2021
	Käyttötalous		
	Palkat ja palkkiot	7 016 587	6 752 856
	Henkilösivukulut		
	Eläkekulut	1 865 007	1 784 795
	Muut henkilösivukulut	280 950	200 845
	Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät		-80 380
	Käyttötalouden henkilöstömenot yhteensä	9 162 544	8 658 116
	Aktivoitu käyttöomaisuuteen		
	Investointien henkilöstömenot yhteensä	0	0
	Henkilöstökulut yhteensä	9 162 544	8 658 116

44	Luottamustoimipalkkioista maksetut verot puolueittain	2022	2021
	Keskustan Kangasniemen kunnallisjärjestö	4 924	3 938
	Kansallinen Kokoomus	199	331
	Perussuomalaiset ry Kangasniemen osasto	0	0
	Kangasniemen Vihreät	516	848
	Yhteensä	5 639	5 117

45	Tilintarkastajan palkkiot	2022	2021
	Tarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
	Tilintarkastuspalkkiot	16 613	14 381
	Muut palkkiot	0	0

46 Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kunnanjohtajasopimus

Kunnanjohtajan kanssa on 17.5.2021 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jonka mukaan alle 3 vuoden virka-ajalla korvaus on 6 kk:n palkan suuruinen ja yli kolmen vuoden virka-ajalla korvaus on 8 kuukauden palkan suuruinen.

Erokorvaus sisältää irtisanomisajan palkan.

47 Muut vastuusitoumukset

Tilinpäätökseen on jätetty kirjaamatta Essoten ilmoittama hoitajille maksettava kertakorvauksen lisälaskutus 45 604,18 €, joka vielä täsmentyy 31.3.2023. Etelä-Savon hyvinvointialueelta 4.4.2023 saadun tiedon mukaan edellä mainittu täsmennetty kertakorvauksen lisälaskutus on Kangasniemen kunnan osalta 13 044,51 €.

48 Vaalijalan ylijäämäpalautus

Vaalijalan kuntayhtymän yhtymävaltuuston 14.12.2022 tekemä päätös ylijäämäpalautuksista on jätetty kirjaamatta tilinpäätöksen koska päätös on hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Ylijäämä kirjataan mikäli päätös tulee lainvoimaiseksi. Ylijäämäpalautusten määrä on 217 859,09 €.

5. Allekirjoitukset

5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Olemme hyväksyneet kokouksessamme Kangasniemen kunnan tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022 toimitettavaksi tilintarkastajien tarkastettavaksi.

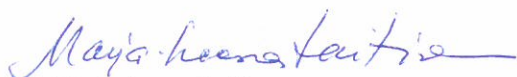
Ensimmäinen tilinpäätöskäsittely/allekirjoitus
Kunnanhallitus 27.3.2023 § 63

Kangasniemellä 22/5 2023

KANGASNIEMEN KUNNANHALLITUS

Tapani Nykänen

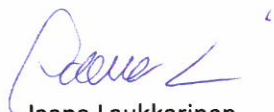

Marja-Leena Laitinen

Markku Kuusjärvi

Eetu Lahikainen

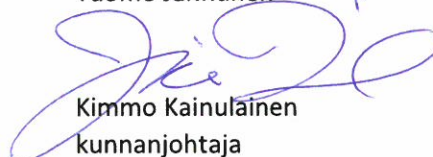
Jaana Laukkarinen

Milja Halttunen

Tuomo Janhunen

Kimmo Kainulainen
kunnanjohtaja

5.2. Tilinpäätösmerkinnät

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kangasniemellä 23/5 2023

BDO Audiator Oy

Jarmo Raati

tilintarkastaja, JHT, KHT

6. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	Säilytystapa
tilinpäätös	pysyvästi	sidottu
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti
tase-erittelyt	10 vuotta	tuloste
liitetietotositteet	10 vuotta	tuloste
konsernilaskenta	10 vuotta	tuloste
käyttöomaisuuslaskennan raportit	10 vuotta	tuloste
toteutusvertailu	10 vuotta	tuloste
ostoreskontra	10 vuotta	sähköisesti
myyntireskontra	10 vuotta	sähköisesti

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tositelajit ja säilyttämistapa	säilytys paperitositteina
Taloushallinto	002-091, 201
Palkat	370
Ostoreskontra	101, 460
Myyntireskontra	151, 221
Laskutukset	612-692